

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

ІНТЕГРОВАНІЙ КУРС
«ЛІТЕРАТУРА»
(ПОЛЬСЬКА ТА ЗАРУБІЖНА)

ПРОГРАМА
для загальноосвітніх навчальних закладів з
навчанням польською мовою

5 –9 класи

2017

Пояснювальна записка

Вивчення літератури – це система навчання, яка допомагає учням у формуванні цілісного світоглядного бачення і загальнолюдських цінностей шляхом пізнання культурної спадщини свого народу, у розширенні культурно-пізнавальних зацікавленостей, у вихованні естетичних цінностей і потреб.

Література як шкільний предмет займає вагоме місце у процесі навчання у загальноосвітній школі, є одним з найбагатших духовних джерел, морально-естетичних і культурно-історичних цінностей; впливає на формування особливості учня, його світогляду, погляду на сучасне життя.

Інтегрована програма навчання польської та зарубіжної літератур для шкіл з польською мовою навчання опрацьована згідно з Державним Стандартом, який містить чотири навчальні лінії, що вказують на обов'язковий рівень вивчення літератури учнями.

Першою навчальною лінією є **емоційно-ціннісна**, яка забезпечує пізнання гуманітарного потенціалу і естетичних цінностей творів польської та зарубіжної літератур, формує світогляд учнів, почуття власної гідності, їх громадянську свідомість, привчає до конструктивного керування своїми емоціями і використання особистого потенціалу, формує компетентності й активність у демократичному суспільстві.

Другою навчальною лінією є **літературознавча**, яка збагачує горизонти пізнання художніх творів, що презентують різноманітність культур; передбачає і конкретизує список і форму творів, вивчення та використання літературних понять, застосування їх у процесі аналізу й інтерпретації літератури. У контексті літературного процесу звернено увагу на жанрово- стилістичні особливості твору, принципи літературного перекладу.

Третьою навчальною лінією є **культурологічна**, яка передбачає усвідомлення учнями, що література є видом мистецтва, ознайомлює із літературними цінностями, висвітлює зв'язок літератури з філософією, міфологією, фольклором, звичаями і повір'ями, традиціями культур різних народів. За посередництвом привабливих історично-культурних інформацій соціально-культурного характеру, ця лінія дає змогу оцінити вагомі мистецькі явища як невід'ємну частину культури, пізнати глибше літературні твори. Розширює ерудицію учня, виховує культуру та повагу до народних та світових традицій, толерантне ставлення до представників різних культур,

віросповідань, рас і походження. Підкреслює значення і вартість культурної спадщини для людини і суспільства. Привчає свідомо цінувати багатство і різноманітність світової культури.

Четвертою навчальною лінією є **компаративна**, яка забезпечує порівняння літературних творів, їх компонентів (тема, мотив, поетичні образи, художні засоби та ін.), явищ та фактів, які належать до різних літературних жанрів. Порівнює і встановлює зв'язок між творами польської та зарубіжної літератур під кутом традиційної тематики, змісту, мотивів; демонструє лексичне багатство і невичерпні стилістичні можливості літератури.

У програмі важливе місце займає вивчення польської літератури у взаємозв'язку з літературою інших народів, що дає змогу учням досконало вивчити загальнолюдський сенс буття і громадську оригінальність у літературних творах. Твори визначені програмою також опрацьовані у широкому контексті з іншими видами мистецтва – музикою, кіно, театром, скульптурою. Щоденно підрастаюче покоління попадає під вплив засобів масової інформації, а отже не може бути осторонь культури. Програма спонукає учнів задуматися над межами високої і низької, елітарної і популярної культур. Ініціює конкретні життєві проблеми, вказує на способи їх розв'язання у сучасному житті. Вказує шляхи сучасного успіху та креативності.

При підборі художніх творів враховано вікові особливості учнів, новаторство і традицію.

Основним завданням вивчення літератури є звернення уваги на розвиток особистості учнів, опанування ними загальнолюдських, духовних і мистецьких цінностей польської та зарубіжної літератур, зацікавлення і заохочення до читання, а також ознайомлення з найкращими взірцями літературного слова, вивчення учнями розвитку польської літератури в контексті світового літературного процесу від найдавніших часів до сучасності, збагачення і розширення творів для читання, виховання культурного читача, який відчуває потребу і зацікавленість читанням, здійснює внутрішній діалог з 3 прочитаною книжкою, отримує у процесі пізнання художньої літератури естетичне задоволення, збагачує свої знання.

Структура вивчення літератури визначається логічною послідовністю складності навчального матеріалу, збагаченні літературних знань, розвитку умінь і навичок учнів.

Відповідно до вікових особливостей учнів вивчення літератури у школі поділяється на три етапи (початкова школа, основна школа, середня школа).

Вивчення літератури у 5-9 класах поділяється на два етапи:

I етап: 5-7 класи – формування мотивації до читання (згідно з проблемно-тематичними принципами);

II етап: 8-9 класи – читання на підставі конкретної системи (згідно з історично-літературними принципами, звертаючи увагу на види і жанри літератури).

Головні завдання навчання літератури в основній школі:

- формування стійкої мотивації до вивчення польської та зарубіжної літератур;
- розвиток зацікавленості учнів до читання і пізнання творів відомих польських і світових митців, виховання свідомого і активного читача, навчання загально читацької та мовної культури;
- розвиток творчих здібностей учнів, звертання уваги на культуру полеміки, навчання критичного мислення, а також самостійний аналіз і оцінка прочитаного твору;
- виявлення духовного та художнього потенціалу у творах польської та зарубіжної літератур, загальнолюдські цінності уподобань, ідеалів, сприяння у тому, щоб вони стали взірцями для учнів;
- вивчення літературних творів як мистецтва слова, розуміння їх художнього світу, неповторності індивідуального стилю автора, підкреслюючи народну оригінальність і загальнолюдське значення;
- формування в учнів уміння аналізувати та інтерпретувати вивчені твори, створювати сприятливі психологічно-педагогічні умови для самостійної відповіді учнів у процесі роботи над художнім текстом, сприяння прояву особистісного ставлення учня до прочитаного твору та до самостійної оцінки; формування креативності й активності в творчому процесі.
- активізація художньо-творчої потреби учнів, систематична реалізація роботи над розвитком їх самостійної діяльності, усної і письмової відповіді, допомога у визначенні індивідуальних здібностей учнів;
- навчання активного виявлення особистісного ставлення до опрацьованого твору, культура мовлення під час ведення діалогу, спілкування у культурному суспільстві; формування власної позиції, взаєморозуміння у процесі обговорення та розв'язування проблем у групі.
- пізнання літературних творів як мистецтва слова, розуміння їх художнього світу, неповторності індивідуального стилю автора, підкреслюючи народну оригінальність і загальнолюдське значення; підкреслення важливості знання іноземних мов як у повсякденному житті, так і для пізнання художніх творів та інших творів мистецтва.

- самоусвідомлення національної приналежності, формування зв'язків що базуються на історичній, культурній і територіальній спільноті.

Осучаснення програми передбачає вирішення наступних завдань:

- імплементація компетентнісного підходу;
- активізація міжпредметних зв'язків;
- доцільність та вироблення ключових компетентностей.

Запровадження компетентнісного підходу здійснюватиметься через методику наскрізних тем, що є соціально значущими і важливими як в освітньому процесі, так і в сучасному суспільстві:

- здоров'я і безпека;
- громадянська відповідальність;
- підприємливість і фінансова грамотність;
- сталий розвиток та екологічна грамотність.

Слід зазначити, що елементи цих наскрізних тем уже були наявні у змісті даної програми, тому осучаснення торкається лише окремих конкретних аспектів.

Структура програми

Зміст програми для 5-9 класів визначається згідно з зацікавленнями учнів і загальних завдань, збагачення їх життєвого та читацького досвіду на основі вибраних творів польських та світових письменників. Ці твори включають фольклор та літературу, висвітлюють тематику добра і зла, кохання та ненависті, людської гідності, краси природи, людського життя.

В анотаціях до опрацьованих тем сконцентровано увагу на актуальних для сучасного читача питаннях та проблемах, які дають можливість сприймати літературний твір у контексті сучасного життя. Програма скерована на формування в учнів різноманітних умінь роботи з текстом, у тому числі вміння давати позитивну характеристику героям і обґрунтовувати її, обговорювати фрагменти твору, аналізувати його компоненти за допомогою діалогу на тему даної проблеми. У цьому випадку учням дається можливість висловити свою точку зору у відповіді. Особливостями даної програми є інтеграція програми навчання польської та зарубіжної літератур. У 5-7 класах вона більш реалізована на тематично-хронологічній основі, звертається увага на специфічні властивості літератури. Навчальний матеріал зінтегрований на підставі головних, відповідних літературі понять, засвоєння яких становить характеристику

оволодіння літературою та розвитком молоді. Так ось, згідно з розділами програми у 5 класі учні ознайомлюються з поняттями і термінами: автор, тематика і головний герой твору, а також з дитячою і природничою літературами. Програма для 6 класу розширює і поглиблює знання учнів про літературний твір, його компоненти, що розкрито у конкретних розділах (автор, головний герой, зміст та композиція твору). У 7 класі навчальний матеріал поєднується у розділи, які дозволяють учням не тільки ознайомитись з творами польської та зарубіжної літератур, а й з теоретично-літературними поняттями. Такий підхід дає більші можливості для інтеграції навчального матеріалу, зосередженню уваги на спільних для всіх літератур властивостях творів. Одночасно запропоновані твори у програмі скомпоновані за хронологічним принципом. Завдяки цьому учні 5-7 класів ознайомлюються з найкращими творами польської та зарубіжної літератур, з такими поняттями як: автор і його творчість, художній текст і його компоненти та інше. Програма передбачає систематичну роботу над засвоєнням і закріпленням літературних понять, збагачення знань про них, від теми до теми і від класу до класу. Наприклад, поняття авторського ставлення до героїв у творі в 5 класі засвоюється спочатку тільки практично, потім учні мають ознайомитися зі способами вираження ставлення до героїв автором. Далі це поняття закріплюється. Аналогічно учні ознайомлюються з іншими поняттями та літературними термінами вказаними у наступних розділах. Запропонований хронологічно-тематичний принцип ознайомлення з матеріалом навчання взаємопов'язаний: з одного боку учні вчать розуміти твір і значення його компонентів, а з іншого розуміти його сприйняття через засвоєння відповідних знань і умінь. У 8-9 класах програма навчання є перехідною від пропедевтичної до систематичної, використовує хронологічний принцип інтеграції навчального матеріалу, який поєднаний у розділах за послідовністю епох, робити підсумки про особливості розвитку літератури на кожному конкретному етапі. Починаючи з 8 класу, навчальний матеріал базується на історично-літературній основі, тому польська та зарубіжна літератури є представлені у програмі за допомогою блоків навчання. Кожний блок поєднує письменників польської та зарубіжної літератур даної історичної епохи (від античності до відродження включно). Такий підхід дозволяє ознайомитися з польською літературою у контексті до зарубіжної літератури. У цій програмі є нова рубрика «Контекст навчання», в якій конкретний твір пропонується опрацювати у поєднанні з іншими творами вивченими на уроках (твори польських та інших письменників). Ця рубрика дає більші можливості у реалізації як внутрішніх так і міжлітературних

зв'язків, розширює читацькі горизонти учнів, дозволяє формувати у них компаративні уміння – порівнювати дії та поведінку героїв, події і обставини в літературних творах різних народів. Крім того, учні засвоюють знання культурологічного характеру, приділяючи особливу увагу історичним фактам і географічним знанням, способам буття, устрою що представлений у творах. Це дозволяє учням розширити і збагатити свої знання про світ і людей, створити образ про існування літератури різних народів. Культурологічний аспект цієї рубрики має більше значення, тому що пізнавальний матеріал можна порівнювати не тільки з іншими літературними творами, але і з іншими видами мистецтва – музикою, театром, кіно, образотворчим мистецтвом.

Як відомо, завданням роботи вчителя є зацікавлення учнів вивченим матеріалом, літературним твором та їх відповіді на тему, а також ставлення до прочитаного твору та його оцінка. Тому особливу увагу слід приділяти розвитку творчої діяльності і відповідям учнів у процесі опрацювання літературного твору. Таку роботу потрібно проводити систематично, на кожному уроці. Також у програмі є опрацьована рубрика «Розвиток творчої діяльності і висловлювання», в якій передбачено спеціальні уроки з різними способами навчання. На цих уроках вчитель має можливість звернути особливу увагу на формування вже перевірених методично умінь опрацювання текстів, а також тих яких вимагає сучасність. Наприклад, вміння вести діалог, читати і коментувати конкретний текст, самостійно аналізувати літературні твори у відношенні до поставленого завдання. Існуюче у програмі правило варіативності дає можливість вчителю в окремих випадках вибирати твори для текстового навчання. Це застосовується в опрацюванні казок, міфів, байок, ліричних віршів, а також інших творів польської та зарубіжної літератур.

У розділі «Державні вимоги, що стосуються загальношкільного рівня підготовки учня» є конкретизовані вимоги до знань і вмінь учнів, засвоєних на кожному етапі навчання та які учні повинні засвоїти протягом року. Передбачені результати враховують також зміст анотації певної теми. Це дасть змогу учителеві реально оцінити результати навченості учнів, постійно фіксувати їх рівень у здобуванні знань і формуванні навичок, а також правильно і у відповідній послідовності викладати складність завдань і контролювати їх виконання.

Виконанню завдань літературного досвіду і розвитку учнів буде сприяти робота вчителя у творчій співпраці з учнями і послідовним доступом їх до більшої самостійності. Це дозволяє глибше засвоїти духовне і морально-естетичне багатство вивчених творів, розвивати їх читацькі навички і художньо-творчі здібності. У

сучасному суспільстві освічена людина – це відповідальний громадянин, патріот, новатор, що вміє критично мислити і реалізувати свої цілі у прагненні до успіху. Мета літературної освіти передбачає вплив сучасних поглядів на формування особистості учня, який у процесі навчання отримує відповідні знання, необхідні в повсякденному житті.

У програмі подано орієнтовні години на вивчення певних тем та творів. Учитель в разі потреби може вносити свої корективи.

МЕТА ПРОГРАМИ

Літературна освіта - це система викладання літератури, яка сприяє формуванню в учнів цілісного світогляду і загальнолюдських цінностей через прилучення через літературний твір до культурних надбань свого народу і людства, розширенню культурно-пізнавальних інтересів, вихованню естетичних цінностей і потреб.

Література як шкільний предмет посідає особливе місце в процесі загальноосвітнього навчання, будучи одним із найбагатших джерел духовних, морально-естетичних і культурно-історичних цінностей. Вона впливає на формування світогляду учня, його ставлення до сучасного життя. Література показує зразки, гідні наслідування, як приклади глибокого патріотизму, гідної громадянської позиції та майбутнього фахівця, успішної людини.

Інтегрована навчальна програма з польської та світової літератури для шкіл з польською мовою навчання розроблена відповідно до Державного стандарту, в якому виокремлено чотири освітні траєкторії (лінії), що показують обов'язковий рівень літературної підготовки учнів в умовах одинадцятирічної загальноосвітньої школи.

Перша освітня лінія - емоційно-естетичних цінностей, яка забезпечує пізнання гуманістичного потенціалу та естетичних цінностей творів польської та світової літератури, формує світогляд учнів, їхню національну свідомість, виховує в учнів почуття власної гідності та поваги до інших, формує громадянську позицію, здійснює конструктивне управління своїми емоціями та використання власного інтелектуального потенціалу, вчить компетентності та активності в демократичному суспільстві.

Друга освітня лінія - літературознавча - у викладанні літератури передбачає і конкретизує зміст і форму літературних творів, ознайомлення з основними літературознавчими поняттями, їх застосування в процесі аналізу та інтерпретації художніх творів. У контексті літературного процесу звертає увагу студента на специфіку опрацьовуваного літературного твору з точки зору жанрово-стилістичних особливостей, знайомить з основними принципами художнього перекладу. Це збагачує горизонти пізнання літературних творів, що репрезентують розмаїття культур.

Третя освітня лінія - культурологічна - передбачає усвідомлення учнями того, що література є одним із видів мистецтва, знайомить їх з основними цінностями літератури, показує зв'язок літератури з філософією, міфологією, фольклором, звичаями та віруваннями, культурними традиціями різних народів. Забезпечує через посередництво залучення до вивчення програмових творів інформації історико-культурного та соціокультурного характеру, що дозволяє учням глибше ознайомитися зі змінами, які відбуваються в літературі, оцінити видатні мистецькі явища як невід'ємну частину культури в цілому. Розширює ерудицію учня, виховує загальну культуру і шанобливе ставлення до національних і світових традицій, толерантне ставлення до представників різних культур, віросповідань, рас і національностей. Підкреслює важливість і ціну культурної спадщини для кожної людини і суспільства. Реалізує усвідомлення поваги до багатства і розмаїття світової культури.

Четверта освітня лінія - компаративна, яка забезпечує зіставлення літературних творів, їхніх компонентів (тема, мотив, поетичні образи, художні засоби та ін.), явищ і фактів, що належать до різних літературних жанрів. Порівнює і встановлює зв'язок між творами польської та

світової літератури з точки зору традиційних тем, сюжетів, мотивів; демонструє лексичне багатство і невичерпні стилістичні можливості літератури.

Значне місце в програмі відведено вивченню польської літератури у її взаємозв'язках з літературами інших народів, що дасть змогу учням успішно засвоїти універсальний зміст і національну своєрідність літературних творів, які вивчаються. Твори, передбачені програмою, розглядаються також у широкому контексті з іншими видами мистецтва - музикою, кіно, театром, образотворчим мистецтвом.

Щодня молоді люди живуть у зоні впливу мас-медіа, тому неможливо втекти від масової культури. Програма провокує учнів до роздумів про межу між високою та низькою, елітарною та масовою культурою. Вона ініціює конкретні життєві проблеми і показує можливості їх вирішення в сучасному житті. Вказує шлях до сучасних досягнень і творчості.

Підбір літературних текстів здійснюється з урахуванням вікових особливостей учнів, новизни та традиційності.

Основна мета літературної освіти - привернути увагу до розвитку особистості учнів, сприяти засвоєнню ними загальних духовних і художніх цінностей польської та світової літератури, зацікавити і заохотити їх до читання, ознайомити з кращими зразками художнього слова, засвоїти знання про розвиток польської літератури в контексті світового літературного процесу від найдавніших часів до сьогодення, збагатити і розширити їхній читацький кругозір, виховати культурного читача, який відчуває потребу і зацікавленість до читання, веде

внутрішній діалог з книгою, що читається, отримує естетичне задоволення в процесі пізнання літератури, розширює свої читацькі знання.

Структура літературної освіти характеризується логічною послідовністю диференційованих труднощів в оволодінні навчальним матеріалом, збагаченні літературних знань, виробленні в учнів умінь і навичок.

Відповідно до вікових особливостей учнів літературна освіта в школах України поділяється на три етапи (початкова, основна і старша школа).

Літературна освіта в основній школі (5-9 класи) поділяється на II етапи:

I етап: 5-7 класи - формування потреби в читанні (за проблемно-тематичним принципом);

II етап: 8-9 класи - читання за певною системою (за історико-літературним принципом з урахуванням літературного жанру і виду).

Зміст мовного і літературного компонентів в основній школі спрямований на: досягнення належного рівня сформованості вміння користуватися мовними засобами; читання з осмисленням прочитаного; зацікавлення художньою літературою і читання її за певною системою; відкриття за допомогою мовних і літературних засобів національних і загальнолюдських цінностей; формування гуманістичного світогляду учнів; розширення культурно-пізнавальних інтересів; виховання в учнів любові і поваги до традицій польського народу і толерантного ставлення до культурних традицій інших народів.

Основні завдання літературної освіти в початковій школі

- формування постійної мотивації до вивчення польської та світової літератури

- розвиток в учнів інтересу до читання та ознайомлення з творчістю видатних польських та світових письменників, виховання активного та свідомого читача, виховання загальної читацької та мовної культури
- розвивати творчі здібності учнів, звертаючи увагу на культуру полеміки, навчати критичного мислення, самостійного аналізу та оцінки прочитаного твору
- розкриття духовно-художнього потенціалу творів польської та світової літератури, цінності її загальнолюдських ідеалів, сприяння тому, щоб вони стали прикладом для учнів;
- викладання літературних творів як мистецтва слова, навчання розуміння їх художнього світу, неповторності індивідуального стилю автора, відзначення їх національної своєрідності та загальнолюдської значущості;
- формувати в учнів уміння аналізувати та інтерпретувати вивчені твори; створювати сприятливі психолого-педагогічні умови для самостійного самовираження учнів у процесі роботи над художнім текстом; сприяти прояву особистісного ставлення учня до прочитаного твору та до його самостійного оцінювання; розвивати творчість та активність у творчому процесі;
- активізація художньо-творчої потреби учнів, систематичне здійснення роботи з розвитку їхньої самостійної творчої діяльності, усного та писемного мовлення, сприяння розкриттю індивідуальних здібностей учнів;
- навчання активному вияву особистого ставлення до обговорюваного твору, оволодіння культурою під час ведення діалогу, спілкування в культурному суспільстві, формування власної позиції, взаєморозуміння під час обговорення та розв'язання проблем у групі;
- пізнання літературних творів як мистецтва слова, розуміння їх художнього світу, неповторності індивідуального стилю автора, відзначення їх національної своєрідності та загальнолюдської значущості, усвідомлення важливості знання інших мов у повсякденному житті та для пізнання літературних творів та інших видів мистецтва
- усвідомлення власної національної ідентичності, формування зв'язків на основі історичної, культурної та територіальної спільності;

Структура програми

Зміст програми для 5-9 класів визначається відповідно до інтересів учнів та загальних завдань збагачення їхнього життєвого та читацького досвіду на основі вибраних творів польських та світових письменників. Ці твори поєднують фольклор і художню літературу, порушують проблеми добра і зла, любові і страждання, людської гідності, величі природи і людського життя. В анотаціях до висвітлюваних тем увага акцентується на актуальних для сучасного читача питаннях і проблемах, що дає можливість розглядати літературний твір у контексті сучасного життя.

Програма спрямована на формування різноманітних навичок роботи з текстом, зокрема вміння давати позитивну характеристику персонажам і обґрунтовувати її, вміння коментувати уривки твору, аналізувати його складові, брати участь у діалозі з порушеною проблемою. При цьому учням надається можливість більш самостійно висловлювати свою точку зору.

Коментарі до тем, що розглядаються, побудовані таким чином, щоб дати можливість учителеві зорієнтуватися в матеріалі, "розставити" в ньому необхідні акценти при підготовці до уроків і вибрати найбільш доцільну методику їх проведення.

Особливістю програми є інтеграція навчальних програм з польської та світової літератури. У 5-7 класах вона реалізується на основі тематико-хронологічного принципу, при цьому звертається увага на специфічні особливості літератури. Навчальний матеріал інтегрується на основі основних літературознавчих понять, засвоєння яких визначає літературну освіту і розвиток молоді.

Так, відповідно до розділів програми у 5 класі учень знайомиться з поняттями і проблемами: автор, тема і герой твору, а також дитяча і природнича тематика в художній літературі.

Програма 6-го класу розширює і поглиблює знання учнів про літературний твір, його складові, що розкриваються в окремих розділах (автор, герой, сюжет і композиція твору).

У 7 класі навчальний матеріал об'єднано в розділи, які дозволяють учням не лише ознайомитися з новими творами польської та світової літератури, але й з теоретико-літературними поняттями.

Такий підхід надає більше можливостей для інтеграції програмного матеріалу, зосереджуючи увагу на властивостях літературних творів, спільних для всіх літератур. Водночас запропоновані в програмі твори скомпоновані таким чином, що принципово не порушується хронологія їх опанування. Завдяки цьому учні 5-7 класів познайомляться з найкращими творами польської та світової літератури, з такими поняттями, як автор і його твір, художній текст та його складові тощо. Програма передбачає ґрунтовну і послідовну роботу над засвоєнням, закріпленням цих понять, збагаченням знань про них, від теми до теми і від класу до класу. Наприклад, поняття авторського ставлення до зображуваних персонажів у 5 класі спочатку засвоюється лише практично, потім учні мають ознайомитися зі способами вираження авторського ставлення до персонажів, пізніше це поняття закріплюється. Аналогічним чином вони знайомляться і з іншими літературознавчими поняттями та термінами, наведеними у відповідних розділах. Таким чином, запропонований тематично-хронологічний принцип викладу навчального матеріалу має в програмі безперервну і взаємопов'язану дію: з одного боку, учні вчать розуміти вивчений твір і значення компонентів художнього тексту, а з іншого - розуміти, як він сприймається читачем, який вже оволодів необхідними знаннями і навичками.

У 8-9 класах програма стає перехідною від пропедевтичної до систематичної, використовуючи хронологічний принцип інтеграції навчального матеріалу, який послідовно об'єднується в розділи відповідно до літературних епох. Це дозволяє учням співвідносити твори, які вони вивчають, з певною історико-літературною епохою, робити узагальнення про особливості літературного розвитку на кожному конкретному етапі.

Починаючи з 8 класу, навчальний матеріал інтегрується на історико-літературній основі, тому польська та світова література представлена в програмі за допомогою навчальних блоків. Кожен блок об'єднує твори письменників польської та світової літератури певної історичної епохи. Послідовність представлених блоків кожної літератури визначається зміною епох у світовому літературному процесі (від Античності до Просвітництва включно). Такий підхід дає можливість вивчати польську літературу в контексті світової літератури.

Дана програма містить розділ "Навчальний контекст", в якому пропонується опрацювати певний твір у зіставленні з іншим, раніше вивченим на уроках.

(Цей розділ надає більше можливостей для усвідомлення як внутрішньо-, так і міжлітературних зв'язків, розширює читацький кругозір учнів, дозволяє формувати компаративні навички - порівнювати розвиток і поведінку персонажів, події та обставини в літературних творах різних народів. Крім того, учні засвоюють повідомлення культурологічного характеру, приділяючи особливу увагу історичним фактам і географічним новинам, особливостям побуту, національного устрою, описаним у творах. Це дозволяє учням розширити і збагатити свої знання про світ і людей, отримати уявлення про національну самобутність літератур різних народів. Культурологічний аспект цієї рубрики ще більш важливий у зв'язку з тим, що вивчений матеріал можна розглядати не тільки в порівнянні з іншими літературними творами, а й з іншими видами мистецтва - музикою, театром, кіно, образотворчим мистецтвом.

Відомо, що показником плідної роботи вчителя є зацікавленість учнів виучуваним матеріалом, літературним твором, є їхні висловлювання про особисте ставлення до прочитаного твору та його оцінка. Тому особливу увагу слід приділяти розвитку творчої активності та самовираження учнів у процесі опрацювання художнього тексту твору. Така робота має відбуватися систематично на кожному уроці.

Крім того, у програмі є розділ "Розвиток творчої активності та самовираження", в якому передбачено спеціальні уроки для навчання різних способів опрацювання художнього тексту та вказано орієнтовну тематику для них. На цих уроках учитель має можливість приділити особливу увагу формуванню вже методично перевічених навичок опрацювання тексту, а також тих, що продиктовані потребою часу. Наприклад, навчання навичкам ведення діалогу, читання та коментування конкретного тексту, самостійного аналізу художніх текстів у зв'язку з поставленим завданням.

Наявний у програмі принцип варіативності дозволяє вчителю самостійно обирати твори для роботи з текстом у кожному конкретному випадку. Це стосується опрацювання казок, міфів, оповідань, ліричних віршів, а також великих творів польської та світової літератури.

У розділі "Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів" конкретизовано знання та вміння учнів, яких вони набувають на кожному етапі навчання. Передбачені результати враховують зміст анотації до вивченої теми, а також вимоги до знань і вмінь учнів, якими вони мають оволодіти впродовж навчального року. Це дозволить вчителю реально оцінювати (діагностувати) результати навчання учнів, постійно фіксувати ступінь їх просування в засвоєнні знань і формуванні вмінь, а також правильно і доцільно дозувати складність завдань і контролювати їх виконання.

Реалізації завдань літературної освіти і розвитку учнів сприятиме робота вчителя у творчій співпраці з учнями, поступово надаючи їм дедалі більше самостійності. Це дасть змогу учням глибше засвоїти духовне та морально-естетичне багатство творів, з якими вони знайомляться, розвивати свої читацькі навички та художньо-творчі здібності.

У сучасному суспільстві освічена людина - це відповідальний громадянин, патріот, який є новатором, здатний критично мислити і, водночас, досягати поставлених цілей, прагнучи до успіху. Завдання літературної освіти враховують роль сучасного погляду на формування особистості учня, який має отримати в школі знання, необхідні для існування в сучасному суспільстві.

У програмі подано орієнтовний календарний план. Учитель має право вносити корективи в разі потреби.

6 КЛАС

(2 години на тиждень - 70 годин на рік, резервний час - 4 години)

Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Кількість годин	Зміст навчального матеріалу
<p>Учень/учениця:</p> <p>називає основні позитивні якості художньої літератури - зображення дійсності в образах літературного мистецтва;</p> <p>пояснює - який вплив на читача має мистецтво слова</p> <p>мистецтво слова, яку роль відіграють книги в житті людини; - пояснює - який вплив має мистецтво слова на читача, яку роль відіграють книги в називає улюблених польських і світових письменників та їхніх героїв.</p> <p>польських і світових письменників та героїв їхніх творів;</p> <p>Учень (учениця)</p> <p>формулює роздуми, викликані змістом вірша</p> <p>Учень: формулює роздуми, викликані змістом вірша; розуміє метафори та вміє їх розрізнити</p> <p>ідентифікує персонаж, який говорить у вірші (вигаданий персонаж, поет тощо);</p> <p>порівнює святкові враження мовця, порівнює святкові враження автора зі своїми власними;</p> <p>читає вірш вголос, висловлюючи своє гумористичне ставлення до нього; - читає вірш вголос, висловлюючи своє гумористичне ставлення до нього.</p> <p>читає вголос вірш, передаючи його гумористичний характер за допомогою відповідної модуляції голосу;</p> <p>Розуміє функцію опису в поезії та повсякденній мові.</p> <p>повсякденній мові;</p> <p>ділить рядок на склади, робить голосові паузи (коротші всередині вірша, довші в кінці);</p> <p>обґрунтовує назву твору;</p> <p>знаходить поетичні образи із зображенням пізнього літа;</p> <p>визначає настрій вірша;</p> <p>переказує зміст прочитаного уривка з опорою на план;</p> <p>переказує зміст прочитаного уривка на основі структурованого плану;</p> <p>розрізняє дійових осіб, події, час і місце дії час і місце дії;</p> <p>називає почуття дітей і пояснює їх мотивує їх;</p> <p>аналізує вірш з точки зору його структури (строфи, рядки, рими);</p> <p>читає вголос рядки, які викликають</p>	<p>1</p> <p>10</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>	<p>Вступ</p> <p>Книга - мій друг</p> <p>Художня література та її вплив на читача.</p> <p>Вплив читання на культурний розвиток суспільства.</p> <p>Розділ I</p> <p>Після літніх канікул - уже в школі</p> <p>Костянтин Ільдефонс Гальчинський</p> <p>Мої канікули</p> <p>Юліан Тувім</p> <p>Строфи про кінець літа</p> <p>Марія Домбровська</p> <p>Від'їзд</p> <p>(уривок з книги</p> <p>Усмішка дитинства)</p> <p>Ян Бжехва</p> <p>Глобус</p>

<p>радість читача;</p> <ul style="list-style-type: none"> - читає перші дві строфи вірша, роблячи паузи в кінці рядків - <p>- знаходить відповідність між інтонацією вірша та інтонацією речення;</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначає, який спосіб читання вірша диктує його зміст його зміст; <p>- пояснює, що таке інтонація рядка;</p> <ul style="list-style-type: none"> - упорядковує план розповіді; - реагує на слова оповідача; <p>- порівнює шкільну ситуацію у вірші з власним шкільним власним шкільним досвідом;</p> <p>- переказує епізоди з життя автора життя автора;</p> <ul style="list-style-type: none"> - пояснює значення останнього речення; <p>- формує позитивний образ себе у ставленні до інших людей інших людей</p> <p>- називає персонажа, який говорить у вірші;</p> <p>- знаходить уривки, які підтверджують думку про те, що герой вірша не любить ходити до школи;</p> <p>знаходить персоніфікації та визначає їхню роль у вірші;</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначає їхню роль у вірші; - вивчає вірш напам'ять <p>- Знаходить у тексті уривки, що описують перші читацькі враження від твору</p> <ul style="list-style-type: none"> - порівнює їх зі своїми власними; - розповідає про своє перше знайомство з бібліотекою бібліотека - бібліографічно описує книгу <p>- розповідає про діяльність бібліотеки в школі;</p> <p>- висловлює своє ставлення до читання книг та</p> <ul style="list-style-type: none"> - обґрунтовує своє висловлювання; - переказує зміст за планом; <p>- описує ситуацію, в якій опиняється головний герой головний герой твору;</p> <p>- пояснює термін "асертивність" і пояснює кому з персонажів бракувало асертивності;</p> <ul style="list-style-type: none"> - оцінює вчинки та рішення Серка і Петрика; <p>- висловлює, спираючись на власний досвід, міркування про те, як він чи вона поводить у складних ситуаціях досвіді;</p> <ul style="list-style-type: none"> - як поводить у складних ситуаціях і чи може твердо сказати -Ні 	<p>2</p> <p>1</p> <p>1</p>	<p>Януш Корчак</p> <p>Школа</p> <p>(уривки)</p> <p>Йоанна Кульмова</p> <p>Мрії</p> <p>Станіслав Ришард Добровольський</p> <p>Мій перший читальний зал</p>
<p>вчиться гармонійно співіснувати в групі однолітків</p>		

Творча робота учня/учениці

1. Коротке усне або письмове висловлювання на тему "Спогади про канікули".
2. Бере участь у підготовці виставки - Осінь у поезії та живописі
(Вірші; письмові роботи - описи, оповідання; візуальні образи, виконані різними техніками живопису, музичні твори що нагадують про осінню пору року

Учень/учениця:

знає поняття міфології та міфу
називає найважливіших богів на Олімпі;
самостійно пише кілька речень про вірування греків у різні природні явища.
описує міф про Дедала та Ікара;
пояснює настанови та повчальну історію в кінці міфу;
Аналізує зміст вірша;
Розповідає про власний досвід мрій про політ на повітряній кулі або дельтаплані; вивчає вірш напам'ять;
переказує зміст міфу;
пояснює, чому Прометей називають благодійником людства;
характеризує Прометей як сміливого, творчого героя міфологічний герой;

10

2

1

Теоретичні відомості:

Персонаж, що говорить у вірші.
Інтоніяція вірша.

Функція опису в поезії.

Ліричний герой/наратор та адресат у вірші.

Роль бібліотеки в школі.

Контекст розвитку теми.

Емоційне та естетичне ставлення до поезії на осінню тематику.
Осіньна тематика.

Інтеграція літератури з іншими мистецтвами (живопис, музикою).

Порівняння поведінки учнів у школі на основі творів, які вони вивчали, та їхнього досвіду.

Бібліотека є важливим місцем для учня - привертає увагу до книг.

Розділ II

1

У світі міфів

Ян Парандовський Про грецькі міфи про Дедала та Ікара

Станіслав Грохов'як
Злітні смуги

Роберт Грейвс

Прометей

(фрагмент книги "Грецькі міфи")

<p>розповідає історію про Сізіфа називає персонажів, які з'являються в міфі, описує їхнє місце в міфології; обґрунтовує причинно-наслідкові зв'язки на основі подій; пояснює покарання, якого зазнав Сізіф за свій обманний вчинок знає, що таке епітет, і знаходить його в тексті тексті та знаходить його в тексті; пояснює, що означає вислів Сізіфова праця переказує зміст міфу на основі сюжету сюжету; оцінює риси характеру персонажів персонажів;</p>	1	Ванда Марковська Сізіф
<p>знаходить уривки, в яких розповідається про почуття почуття матері через втрату доньки; пояснює, як греки пояснювали зміну пір року року; перелічує відомих йому/їй важливих діячів Олімпу описує їхнє ставлення до міфу; переказує зміст міфу; може на основі тексту пояснити, як вплив міфології на нашу мову (фразеологізми) розуміє свою приналежність до європейської культури розширює свій словниковий запас.</p>	2	Ванда Марковська Деметра і Кора (уривки з книги Міфи греків і римлян)
<p>пояснює термін фразеологізм пояснює значення фразеологізмів у сучасній мові (нитка Аріадни, робота Геракла Геркулесова праця, Авгієва конюшня, панічний страх, олімпійський спокій); пояснює поняття рамки та упорядковує рамковий та детальний план міфу; розповідає історію про Ромула та Рема, які за легендою були засновниками Риму; аналізує поему з точки зору її змісту; підтверджує вплив грецької літератури на польську літературу;</p>	1	Павло і Вітольд Ценковські Нитка Аріадни до стайні Авгія Авгієві стайні
<p>знає, що таке ритм вірша (голосова пауза всередині рядка і в кінці); уважно правильно вимовляє слова, що римується, правильно</p>	1	Клан-Катрін Рагаш, Франція Philips Дар річки (уривок з книги Вовки, міфи та легенди)
	1	Корнель Уейський Марафон

<p>- модулює, дотримується темпу та сили голосу. - на основі змісту поеми розповідає причину війни між греками та персами; - називає характерні риси кожної з воюючих сторін; - пояснює, який вид спорту називають марафонським бігом у наш час; - вивчає напам'ять фрагмент вірша;</p> <p>Учнівська творча робота. 1. твір на тему Стародавньої Греції польською мовою</p> <p>2. участь у конкурсі. вікторині на тему: Хто найкраще вивчив міфи?</p> <p>Учень (учениця): - знає, що таке легенда (переказ);</p> <p>- розрізняє світ фантазії та реальність - історичні факти; - Знаходить у тексті уривки, в яких розповідається про події та персонажів героїв фантастичних творів; - описує зовнішній вигляд русалки; - знаходить і називає реальні події</p> <p>розповідає легенду про створення Варшави;</p> <p>вміє описувати герб Варшави; описує, як змінювалося зображення герба Варшави з найдавніших часів; підтверджує популярність зображення на гербі русалки називає місця, які носять її ім'я,</p> <p>Формування патріотичних почуттів. вміє описувати герб Києва; описує, як змінювалося зображення герба Києва зображення герба Києва змінювалося з перших днів існування міста</p>	<p>11</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>	<p>Теоретичні знання:</p> <p>Поняття міфу та міфології. Відмінність міфу від казки. Фразеологізми з Давньої Греції. Орієнтовний та детальний план.</p> <p>Контекст розвитку теми.</p> <p>Спільні риси та відмінності в міфах міфах різних народів про створення світу і людини. Вплив міфології на польську мову. Роль фразеологізмів грецького походження. Грецьке походження.</p> <p>Розділ III</p> <p>Пісні та легенди</p> <p>Артур Оппман Сирена</p> <p>Стефан Кшиштоф Кучинський Герб Варшави (уривки) Укл. Регіна Лебедзь Історія київського герба</p>
---	--------------------------------------	--

<p>обґрунтовує свої міркування на тему: Чому було відновлено історичний вигляд київського герба? Яке значення має герб Києва? Формування патріотичних почуттів.</p> <p>переказує зміст легенд; збагачує зміст легенди своїм своїми коментарями, пов'язаними з історією Києва; розповідає інші, вже відомі легенди;</p> <p>розповідає легенду на основі детального розгорнутого плану; знаходить у тексті незвичайні персонажі чудесні, історичні;</p> <p>порівнює та обґрунтовує, що історія про П'яста - це легенда, а не казка;</p> <p>Переказує події в хронологічній послідовності хронологічній послідовності; Знаходить у тексті уривки, в яких розповідається про доісторичних богів та вірування описує статую Святотида аналізує назву легенди; знає, що таке мотив мандрів</p> <p>показує зв'язок легенди з історією країни називає риси характеру головного характеризує риси характеру головного героя Зофки вказує на фрагменти, в яких згадується героїзм мешканців Сандомира; знаходить різницю між казкою, легендою та міфом; розповідає про походження чеської держави описує старовинні чеські звичаї;</p> <p>порівнює текст з легендою про заснування польської держави пояснює функцію пісень у житті чеського народу; реагує на твердження, що колискою польської поезії була народна пісня; знає, що таке народна пісня і приспів, знаходить строфи, побудовані за принципом контрасту (горе - радість, лихо – щастя)</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>	<p>В. Возняк Легенди про заснування Києва</p> <p>Цецилія Невядомська П'яст (уривок з книги Dzieje Polski w образах, легендах, переказах)</p> <p>Ізабела Конюш Дві ріки (уривок з книги Legendy znad Oder)</p> <p>Кшиштоф Селіга Зофка з Сандомира</p> <p>Алойзи Їрасек Про Чеха (уривок з книги Старочеські оповідання)</p> <p>Анна Каменська Про народні пісні</p>
---	--	---

<p>називає почуття, виражені в пісні; аналізує структуру строф, обговорює їх відповідність синтаксичній інтонації, вказує на повтори слів та їх місце у вірші; перераховує ознаки народної пісні; розрізняє обрядові пісні, пісні про кохання, військові пісні, пастуші, селянські пісні тощо обирає будь-яку пісню та вивчає її напам'ять;</p> <p>Учнівська творча робота. Легенди та казки нашого краю - готується розповісти легенду, пов'язану зі своєю місцевістю, містом; працює над барвистою, яскравою, цікавою розповіддю (розвиток усного мовлення).</p> <p>Учень (учениця):</p> <p>знає епізоди з життя Ігнація Красицького; називає людей, які брали участь у королівському обіді в четвер; описує персонажів та розміщує їх в історичному періоді; описує персонажів та відносить їх до історичної епохи; пов'язує це з найвідомішим поетом четвертних обідів знає, що таке казка і яка з неї випливає мораль; називає героїв казок та недоліки в їхніх характерах пояснює, у чому полягає лаконічність казок, скільки персонажів і мотивів має кожна казка обґрунтовує побудову казок за контрастом; переказує своїми словами зміст казки;</p>	<p>10</p> <p>1</p> <p>2</p>	<p>Zachodźże, słońeczko Plon niesiemy, plon Zakukała kukułeczka Idzie żołnierz borem, lasem Теоретичні відомості Легенда і казка. Мотив мандрів. Фантастичні світи та історичні факти. Різниця між казкою, легендою та міфом. Народна пісня, приспів, контраст. Персоніфікації. Синтаксична інтонація. Контекст розвитку теми Розуміння витоків легенди та її значення у формуванні світогляду аудиторії, функція надання історичним фактам ірреальності. Порівняння легенд, що стосуються утворення твердинь - міст.</p> <p>Розділ IV</p> <p>Світ казки Зофія Коссак-Щуцька Красицька на четверговій вечері</p> <p>Ігнацій Красицький - казки</p> <p>Віл і мурахи Черепаха і миша Лисиця і вовк</p> <p>Вовки</p>
--	-----------------------------	--

<p>аналізує структуру байки (відповідність вірша будова речення, інтонаційні паузи, функція коротких реплік); вивчає казку напам'ять; називає риси характеру персонажів на основі їхньої поведінки по відношенню до зайця аналізує структуру казки; читає виразно з відповідною інтонацією; підкреслює голосом слова, найважливіші за змістом " Пояснює, яка поведінка гідна назви "дружба". персонажів у зв'язку з назвою твору намагається реагувати на думку колег по парті. переказує казку своїми словами; називає мораль казки; знаходить прислів'я, яке відповідає моралі казки; читає казку з розподілом на ролі. Перераховує риси характеру чаплі та риби; знаходить відмінності та подібності між казками Ігнація Красицького; складає план за змістом казки; розвиває тему хитрої лисиці та визначає мораль, переказує казку своїми словами; аналізує поведінку хитрої лисиці; намагається висловлювати власні думки та судження про добро і зло; пояснює поняття казки та алегорії. Визначає риси характеру коника та мурашки мурашки; кого з героїв засудив автор? обґрунтовує, що мораль казки може стосуватися сучасних людей; переказує зміст казки та пояснює мораль; визначає мотив у казці; аналізує структуру казки; вивчає казку напам'ять;</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>	<p>Друзі</p> <p>Чапля, риба і раки</p> <p>Адам Міцкевич Лисиця і коза</p> <p>Леонардо да Вінчі Фігове дерево</p> <p>Жан де Лафонтен Коник і мураха</p> <p>Теоретичні відомості Казка і мораль казки як повчання</p>
--	--	---

<p>Учень/учениця</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналізує вірш з точки зору його змісту; - розповідає про 1 листопада – свято тих хто відійшов у вічність; - розповідає про національну пам'ять - розповідає про історичні події, пов'язані із закінченням Першої світової війни та здобуттям незалежності Польщі - аналізує слова народної мелодії, популярної солдатської пісні 1918 р; - пояснює, чому цей день став Днем незалежності Польщі - знає, коли святкується День незалежності України - Формування патріотичних почуттів. - переказує зміст спогадів автора; - обґрунтовує твердження про те, що оповідач не розповідає історію одного обраного Різдва, а про численні події та переживання, пов'язані з цим святом переживання, пов'язані з цим святом; - перераховує ознаки наближення Різдва Христового - порівнює різдвяні звичаї зображені письменником, зі звичаями, що святкуються вдома; - виокремлює в оповіданні уривки, в яких ідеться про традиції, - розрізняє в оповіданні уривки, в яких ідеться про традиції, що передаються з попередніх поколінь; 	<p>8</p> <p>1</p>	<p>Байка як літературний жанр.</p> <p>Алегорія.</p> <p>Контекст розвитку теми Уявлення про байку як літературний жанр.</p> <p>Народна мудрість у казках польських та світових письменників.</p> <p>Розділ V Краса свят і традицій</p> <p>Ришард Марек Гроньскі</p> <p><i>Дуже складні питання</i></p>
--	-------------------	--

<p>аналізує зміст і структуру вірша; називає героя вірша, про якого йдеться у вірші; вивчає вірш напам'ять; На основі тексту розповідає про старовинні великодні звичаї та порівнює їх зі звичаями в різних регіонах країни; пояснює символи, пов'язані з Великоднем (інші ніж у 5 класі); називає страви, які готують до великоднього столу; пояснює походження звичаю "šmigus-Diugus", називає писанки та описує як їх фарбують; знаходить уривки з творів про значення кольору яєць; розповідає, як прикрашають яйця вдома та в околицях. розповідає про мистецтво писанкарства та про Коломийський музей писанки; розуміє роль традицій у житті сім'ї та народу; розпізнає адресата вірша аргументує свої твердження за допомогою уривків з вірша; асоціює тему Великодня з приходом весни і пробудженням природи; описує поетичний образ, змальований у вірші вірші; читає текст частинами, з відповідною модуляцією голосу; переказує зміст події на Замковій площі у Варшаві 3 травня 1791; пояснює, чому саме цей день було обрано Днем Конституції в Польщі; знає, коли відзначають День Конституції в Україні; виховування патріотичних почуттів.</p> <p>Творча робота учнів. Підготувати повідомлення про</p> <p>участь у святкуваннях, пов'язаних з обраним великоднім звичаєм.</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>	<p>Тадеуш Боровський Клопітлива коляда</p> <p>Томаш Хлудзінський Бажаємо здоров'я і щастя</p> <p>Марія Зюлковська Крашанки, писанки</p> <p>Костянтин Ідельфонс Гальчинський Горобиний Великдень</p> <p>Анна Свірщинська 3 травня (інсценізація)</p>
---	---	---

<p>Учень/учениця</p> <p>знаходить у баладі уривок, в якому розповідається про жінку</p> <p>виловлену з озера, і записує по пунктах подальші події;</p> <p>оцінює поведінку дочки Міндаугаса;</p> <p>знає, що таке балада;</p> <p>визначає мотиви мандрів у баладі, фрагменти жахів;</p> <p>розрізняє історичні події та фантастичні події;</p> <p>знає, що таке метаморфоза - вказує в баладі в баладі - вказує в баладі на приклади переривання інтонації вірша інтонацією речення; називає історичних персонажів та події, про які йдеться у вірші;</p> <p>визначає фрагменти літературного вимислу описує обставини смерті персонажа виокремлює епітети та порівняння з поеми</p> <p>визначає, як вони впливають на уяву;</p> <p>аналізує структуру двох останніх строф вірша, визначає, як вони впливають на уяву;</p> <p>аналізує структуру двох останніх строф вірша та обґрунтовує, чи впливає їхня своєрідність на зміст твору; аналізує назву твору;</p> <p>визначає ліричного героя вірша;</p> <p>знає, що таке діалог і монолог;</p> <p>переказує зміст вірша своїми словами</p> <p>формує відповідь на підсумкове запитання</p> <p>вірша; знає, що таке біла поема</p> <p>описує обставини загибелі генерала Совінського</p> <p>характеризує генерала як</p>	<p>7</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>	<p>Контекст опрацювання теми Народні традиції в житті сімейному житті кожної людини та народу. Порівняння звичаїв та обрядів, пов'язаних з Різдом та Великоднем</p> <p>Розділ VI</p> <p>Світ ліричного слова</p> <p>Адам Міцкевич</p> <p>Світязь</p> <p>Адам Міцкевич</p> <p>Смерть полковника</p> <p>Ванда Хотомська</p> <p>Розмова з паном Міцкевичем</p>
--	--	--

<p>солдата і поляка; визначає, кому генерал адресує свої слова до кого звертається безпосередньо, а до кого опосередковано; реагує на героя твору; знаходить гумористичні моменти у змісті вірша; визначає ставлення поета до своїх віршів; описує почуття поета до матері на основі листів Юліуша Словацького до матері. перелічує важливі події в житті автора листи; Творча робота учня. Пише есе на тему: 1. Роль персоніфікації в поезії та в нашому повсякденному житті. у нашому повсякденному житті. 2. Редагує лист до матері.</p> <p>Учень/учениця читає вірш за ролями; переказує зміст твору знає епізоди з життя Станіслава Монюшка та Войцеха Богуславського; вивчає напам'ять фрагмент поеми називає оповідача твору називає головних і другорядних персонажів читає текст, розподілений на ролі розповідає про акторські вправи описані в тексті та обґрунтовує їхню мету; оцінює поведінку учнів; відповідає на запитання: чому професор Зельверович не був задоволений вправами юного актора? знає, що таке біографічна розповідь; переказує текст за детальним планом</p>	<p>2</p> <p>7</p> <p>1</p> <p>1</p>	<p>Юліуш Словацький Бо для мене моя мати добра... Листи до матері</p> <p>Теоретичні відомості Балада як літературний жанр.</p> <p>Мотив мандрів у баладі. Літературний вимисел та історична правда. Історична правда. Білий вірш. Розділові знаки. Діалог і монолог.</p> <p>Контекст розвитку теми Показуючи прекрасні твори літературної класики, звертаючи увагу увагу на історичний факт та літературний вимисел. Літературний вимисел. Емоційність та естетика почуттів у рецепції ліричного твору.</p> <p>Розділ VII У колі культури Ванда Хотомська Два пани перед театром Що це була за тварина? (уривок з книги</p>
--	-------------------------------------	---

<p>Уривки з біографії Юзефа Хелмонського; записує по пунктах хід роботи над підготовкою телевізійної програми; знаходить уривки про різницю між між театральною виставою і телепрограмою; записує терміни, пов'язані з телебаченням, і пояснює їх;</p> <p>визначає час і місце подій на основі вибраних цитат дає визначення слів: палітурник, переписувач, освітлювач; перелічує якості та вміння, якими повинен володіти чернець, працюючи над книгою описує процес виготовлення середньовічної книги, вростає у світ соціальних структур і культури. переказує текст за планом; випишує слова іншомовного походження пов'язані з книгою, розташовує їх за алфавітом та перекладає за допомогою словника; обговорює зовнішню та внутрішню структуру підручника; створює бібліографічний опис будь-якої книги; пояснює значення заголовка статті; формулює власний погляд на завдання книги у житті молоді; визначає значення лексики, пов'язаної з книговидання: друк, матриця офсет, бестселер, розповсюдження;</p> <p>пояснює лексику тексту; обгрунтовує, які риси особистості людини можна розвинути за допомогою комп'ютера; перераховує позитивні та негативні риси використання комп'ютера;</p> <p>Учнівська творча робота. Робота на тему: Роль книги в сучасному житті. Сучасне життя. Оповідь про побачену в театрі виставу.</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>	<p>Ян Едвард Кухарський Перед скляним екраном</p> <p>Умберто Еко У студії (уривок з книги "Ім'я троянди")</p> <p>Данута Ядловська Папірус, папірус, паперова робота</p> <p>Роман Антонович Гутенберга на смітник (уривки)</p> <p>Марцін Пшасниський Комп'ютерна залежність</p> <p>підготовка телевізійної програми</p>
--	-------------------------------------	--

<p>Учень/учениця:</p> <p>називає персонажів, час і місце дії твору</p> <p>визначає основний сюжет твору</p> <p>описує пригоди головного героя Тома та його друзів</p> <p>перелічує позитивні й негативні риси характеру головного героя; порівнює зміст книжки з фільмом; називає персонажів, час і місце дії твору</p> <p>презентує тему твору; характеризує героїню повісті; висловлює свою думку про композицію твору; стисло викладає зміст твору за опорним планом.</p> <p>робить висновок про подальшу долю героїв.</p> <p>Творча робота учнів.</p> <p>1. Характеристика образу Тома Сойєра. 2. Твір на тему: "Містер Том допомагає сліпій дівчині".</p>	<p>4</p> <p>2</p> <p>2</p>	<p>з роботою над книговиданням, з інформаційними технологіями.</p> <p>Контекст розвитку теми</p> <p>Передача літературного слова через телебачення, театр, радіо.</p> <p>Значення книги в житті людини. Інформаційні технології та їх завдання в новій цивілізації.</p> <p>Розділ VIII</p> <p>Обов'язкове читання (на вибір вчителя).</p> <p>Марк Твен Пригоди Тома Сойєра</p> <p>Болеслав Прус "Катаринка"</p> <p>Теоретичні відомості.</p> <p>Обговорення проблематики творів.</p> <p>Правила культурної бесіди та дискусії.</p> <p>Характеристика персонажів.</p> <p>Контекст розвитку прочитаного.</p> <p>Ознайомлення з обов'язковою літературою адаптованою до віку та інтересів учнів.</p>
--	----------------------------	--

Література для вивчення напам'ять

Йоанна Кульмова — *Marzenia*
С. Гроховяк — *Lotnie*
К. Уейські — *Maraton* (fragment)
Народна пісня — *Zachodźże słońeczko* (do wyboru)
Ігнаці Красіцкі — *Wilczki*
Ян Бжехва - *Lis i jaskółka*
Т. Боровські – *Koleśa zatroskana*
В. Хотомска - *Dwaj panowie przed teatrem* (fragment)

Додаткова література

(твори, призначені для самостійного читання учнями)

Г. Морцінек — *Łysek z pokładu Idy*
Я. Домгалік — *Pięć przygód detektywa Konopki*
Є. Ожешкова — *Dobra Pani, A.B.C.*
З. Новаковські — *Przylądek Dobrej Nadziei*
Г. Рудніцка — *Uczniowie Spartakusa*
С. Самаглевска — *Czarne stopy*
М. Домбровска — *Pies, Ptaki*
М. Конопніцка — *Dym, Nasza szkap, Urbanowa*
Дж. О.-Салвуд — *Łowcy wilków*
Д. Свіфт — *Podróże Guliwera*
А. Дж Селвер — *Nad dalekim cichym fiordem*
Ф. Молнар – *Chłopczy z Placu Broni*

Базові вимоги до знань і вмінь учнів 6 класу

Учень/учениця знає:

- назви та авторів переказаних творів
- дію твору (сюжет) та персонажів вивчених творів
- тексти, запропоновані програмою для вивчення напам'ять;
- Основні поняття: портрет, пейзаж, алегорія, персоніфікація, епітет, метафора, мотив мандрів, мораль казки, загальний і розгорнутий план, фразеологізм, мовлення персонажа у вірші, репліка і синтаксична інтонація, тема, сюжет і композиція літературного твору, способи вираження авторського ставлення до персонажів,
- літературні жанри: байка, легенда, казка, балада, міф, білий вірш;
- лексику, пов'язану з театром, кіно, телебаченням;

Учень/учениця вміє

- відтворювати в уяві художні образи, намальовані письменниками, і пояснювати їх словесно;
- виокремлювати епізоди в переробленому творі та визначати їхнє значення для характеристики персонажів;
- виокремлювати в художньому творі основні епізоди та коментувати їх;
- знаходити художні засоби в тексті переказуваного твору та пояснювати їхню роль у контексті;
- характеризувати головного героя твору, над яким працюють, висловлюючи власне ставлення до нього;
- правильно, виразно і вголос читати художні, науково-популярні та публіцистичні тексти;
- виразно читати літературні твори;
- читати монолог персонажа, висловлюючи власне ставлення до нього.

7 КЛАС

(2 години на тиждень 70 годин на рік, резервний час – 4 години)

Державні вимоги до рівня загальної середньої освіти, підготовка учня	Кількість годин	Зміст навчального матеріалу
<p>Спираючись на отримані знання на уроках літератури в попередніх класах пояснює, як зображений головний герой, у літературному Тексті, вказує, що людина є центром і з нею пов'язані усі події.</p> <p>Подає приклади ставлення автора до прочитаного (з творів, вивчених у 5-6 класах).</p> <p>Учень/учениця:</p> <p>розуміє терміни: реальність, вірогідність, вигадка; визначає особливості оповідача та форми оповіді. називає оповідача та головного героя;</p> <p>висловлює власну думку про те, як оповідач змалював свою родину;</p> <p>перераховує риси характеру головного героя Петра, визначає його матері, порівнює його зі своїми почуттями до своєї матері;</p> <p>пояснює, що передвіщає текст вирази: дивовижна історія, дивовижна пригода, фатальне кохання;</p> <p>пояснює слова реальність, відстань; розрізняє оповідача, літературного персонажа; знає, що ми називаємо реальною подією, знаходить реальні події та обґрунтовує своє твердження.</p> <p>Знаходить діалоги в тексті і визначає ціль розмови і ставлення співрозмовників один до одного читач діалоги з розподілом ролей;</p> <p>звертаючи увагу на правильну модуляцію голосу.</p>	<p>1</p> <p>8</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>1</p>	<p>Вступ</p> <p>Людина як головний персонаж, її зображення в художній літературі. Особистість автора, його праця, розуміння світу і ставлення до зображуваних персонажів.</p> <p>Розділ I</p> <p>Реальний світ</p> <p>Тадеуш Конвицький <i>Блискавка реальності</i> (фрагменти)</p> <p>Трумен Капоте <i>Ця зірка</i> (фрагменти)</p> <p>Едвард Стахура Яскравий відпочинок на березі річки (фрагменти)</p>

<p>перераховує передумови успіху на основі тексту; перераховує риси характеру, які визначають успіх; аналізує заголовок тексту, змінює його, обґрунтовує своє рішення;</p> <p>пояснює слово "комплекс" і перераховує комплекси, які можуть заважати досягненню успіху</p> <p>знає, що таке дискусія, і називає ознаки хорошої дискусії (лаконічність, по суті, правильна аргументація, коректна полеміка); веде дискусію культурно, використовує модальну лексику;</p> <p>формує позитивну самооцінку у стосунках з іншими людьми</p> <p>розрізняє поняття: щоденник, мемуари, спогади;</p> <p>визначає з тексту характеристики такого вислову, як щоденник;</p> <p>знає, що таке інтимний щоденник і щоденник подорожей;</p> <p>переказує зміст без використання діалогу; називає оповідача та визначає манеру його мовлення;</p> <p>оцінює поведінку хлопчика по відношенню до сестри;</p> <p>висловлює, спираючись на власний досвід, поради, які можуть допомогти одноліткам розпочати розмову, відновити дружбу або започаткувати її;</p> <p>порівнює поведінку та почуття Адама в різні моменти його зустрічі з Євою;</p> <p>виділяє гумористичні та грайливі місця в тексті;</p> <p>визначає гумор у тексті; читає щоденник частинами, враховуючи гумор тексту;</p> <p>Творча робота учня. 1. Готується до обговорення теми: Щастя - це єдина річ, яка примножується, якщо ми нею ділимося (А.Швейцер)</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>	<p>Андрій Блажей <i>Дивний урок</i> (фрагменти)</p> <p>Станіслав Ковалевський <i>Щоденник Богусі Р.</i>; (фрагменти)</p> <p>Болеслав Прус <i>Гріхи дитинства</i> (фрагменти)</p> <p>Марк Твен <i>Щоденник Адама і Єви</i> (фрагменти)</p> <p>Теоретичні відомості Оповідач, наративна форма, вигадка</p>
---	-------------------------------------	---

<p>2. Вчиться вести щоденник - занотовує свої думки, почуття, переживання протягом тижня.</p> <p>Учень/учениця:</p> <p>Розуміє роль уяви в літературній творчості,вміє задіяти свою уяву; висловлює свою думку про роль, яку відіграє уява в його житті і в творчості поета; аналізує вірш з точки зору будови і змісту;</p> <p>дізнається про роботу радіотворців, про особливості мови радіоп'єси. розвиває свою уяву як слухача; на основі тексту пояснює, чому уява слухача працює активніше, ніж у глядача; пригадує з попереднього заняття лексику, пов'язану з радіодрамою;</p> <p>порівнює світ кишені хлопчика зі своєю власною кишенею та описує його. називає головного героя вірша; визначає почуття і думки, які висловлює персонаж у вірші; аналізує структуру вірша; знає, що таке кільцева рима та парна рима; вивчає вірш напам'ять;</p> <p>складає план розповіді; знаходить у тексті фрагменти прямої та непрямой характеристики; розрізняє індивідуальну характеристику (опис однієї особи) від предмета опису</p>	<p>7</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>2</p>	<p>(консолідація). Концепція реальності та дистанції. Журнал, щоденник, мемуари. Діалог (консолідація). Дискусія (закріплення). Особливості та культура ведення дискусії. Контекст для розвитку теми Реальні та вигадані, ймовірні події, які могли б мати аналоги в реальності. Підкреслення ролі праці як умови досягнення успіху та формування особистості. Розділ II</p> <p>Світ уяви</p> <p>Збігнєв Герберт Скринька на ім'я уява</p> <p>Мацей Квятковський Театр уяви (уривок з книги "За лаштунками радіо")</p> <p>Леопольд Стафф Кишеня</p> <p>Вільям Уортон Модіг, що означає хоробрий</p>
---	--	--

<p>персонажа), збірний (опис групи людей), порівняльний (порівняння двох самохарактеристика (опис власного опис головного героя оповідання Стуре;</p> <p>складає план до цього уривка з роману; усно переказує зміст за планом; аргументує тезу про те, що оповідання містять приховану правду про світ; перераховує характерні риси літератури фентезі; пояснює, чому все більше читачів звертаються до цього виду читання;</p> <p>Творча робота учня/учениці.</p> <p>Характеристика: найкращого друга, людини, яку він дуже поважає, головного героя прочитаного твору (на вибір).</p> <p>Описує вибраний предмет враховуючи частини опису, щоб він був логічним і впорядкованим.</p> <p>Учень/учениця:</p> <p>знайомиться зі словами та виразами, що називають складові частини епосу; розрізняє епічні жанри; називає елементи, з яких складається світ, представлений в епосі; знає, що таке конкретний оповідач, абстрактний оповідач і коментар оповідача; розповідає, з чого складається сюжет твору; вказує на головного героя і групу людей, що йому протистоїть; розрізняє події, що становлять дві лінії оповіді;</p> <p>описує зовнішність головного героя та особистість;</p>	<p>2</p> <p>11</p> <p>1</p> <p>1</p>	<p>Джон Рональд Р. Толкін "Володар перснів" (фрагменти)</p> <p>Теоретичні відомості Мова радіо. Рівномірні та циркулярні ритми. Непряма та пряма характеристика. Індивідуальна характеристика (опис одного персонажа), колективна характеристика (опис групи людей), порівняльна характеристика (зіставлення двох персонажів), автохарактеристика (опис власного характеру). Особливості літератури фентезі.</p> <p>Контекст розвитку теми Підкреслення ролі уяви у творчій роботі студента. Творці радіо та вплив своєрідної мови радіопрोगрами на слухача. Розділ III Світ епосу</p> <p>Божена Хжонстовська, Северина Вислоух Епос: Оповідач, представлений світ, сюжет, дія, фабула, читач (уривки з книги "Прикладна поетика") Генрик Сенкевич Сахем</p>
---	--------------------------------------	---

<p>пропонує інше вирішення сюжету; знає, що таке роман моралі та соціальний роман; пояснює такі літературознавчі терміни: кульмінація літературного твору, новела; знає причини конфліктів між білими і червоношкірими; вміє визначати своє ставлення до відповідної поведінки колонізаторів.</p> <p>записує у формі тез послідовність подій роману</p> <p>події в сюжеті; знаходить уривки в тексті знаходить у тексті уривки, які дають перераховує персонажів твору та визначає називає персонажів твору та характеризує називає оповідача; знає, що таке роман-подорож;</p> <p>переказує зміст фрагмента твору, визначає сюжет; порівнює початкову ситуацію з кінцевою, описує причину обміну ролями між нападниками та їхньою жертвою; пояснює, хто є ворогом індіанця, а хто його друг, на чиєму боці оповідач оповідач; пояснює причину конфлікту між між білими поселенцями та індіанцями; виховує почуття справедливості та розрізнення добрих і поганих вчинків</p> <p>визначає тему розповіді та обґрунтовує її обґрунтовує своє твердження прикладами з пояснює, що у творі є історичним фактом, а пояснює, що у творі є історичним фактом, а знає, що таке історичний роман;</p> <p>називає ім'я головного героя та відгукується про його мрії; описує зміст та обґрунтовує вчинки головного героя; описує зміст і обґрунтовує вчинки знаходить у тексті уривки, в яких розповідається про Леоніда Телігу; знає епізоди з життя автора; називає риси характеру головних персонажів та обґрунтовує, кого з них слід засуджувати;</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>2</p>	<p>Жуль Верн Таємничий острів (перший розділ книги)</p> <p>Чарльз Мей Син мисливця на ведмедів (уривок)</p> <p>Зофія Коссак-Щуцька Прусська шана</p> <p>Войцех Жукровський Самотня подорож</p> <p>Станіслав Лем Велика злива (уривки)</p>
--	--	---

<p>перелічує фантастичні винаходи, описані в у тексті; пояснює особливість зображеного світу; Що таке науково-фантастичний роман? наукова фантастика; описує місце і час подій пояснює історичні факти, з якими пояснює історичні факти, з якими знає епізоди з життя автора твору; складає план розповіді; знаходить у тексті уривки, які описують характер головного героя Ніггл; порівнює Ніггл з іншими персонажами Р.Р.Толкіна; Учнівська творча робота. 1. есе на тему: Безпорадність і беззахисність людини перед непередбачених нещастя (на основі на основі вибраних повідомлень преси). 2. підготовка матеріалу до теми: Польща літературна шляхта. Пише дисертацію.</p> <p>Учень/учениця:</p> <p>Знає, що таке лірична тема, поетичні образи поетичні образи, ритм, ліричний монолог; Називає найголовніший зміст якого ліричного твору; називає ліричні жанри; визначає принцип зв'язку в ліричному принцип спілкування у вірші (відправник - читає вірш з відповідною інтонацією, щоб висловити</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>11</p> <p>1</p>	<p>Ернест Гемінгвей Старий на мосту</p> <p>Джон Рональд Руел Толкін Листок, твір Ніггл (уривки)</p> <p>Теоретичні відомості Епічні жанри: роман (сучасний, мандрівний) роман (сучасний, мандрівний, - наукова), оповідання, повість, балада. Поняття, пов'язані з епікою: сюжет сюжет твору, конкретний оповідач, абстрактний оповідач, коментар флешбек, кульмінація в літературному творі. Контекст розвитку теми Реальний світ у найважливішому епічному жанрі - романі. Ознайомлення з різними типами романів.</p> <p>Розділ IV</p> <p>Світ ліричного слова</p> <p>Марія Рената Маснова Про лірику (уривок з книги "Про мистецтво поезії)</p>
---	--------------------------------------	---

<p>перераховує художні засоби, використані у вірші; шукає поетичні образи, поетичні засоби, що визначають почуття; персоніфікує; пояснює символи, присутні у вірші; організовує продовження змісту вірша;</p> <p>аналізує структуру вірша (кількість строф, регулярність складів у вірші, схему римування, відповідність структури вірша синтаксису; називає ліричного героя; знаходить епітети та визначає їхню функцію у вірші; знає, що таке силабічний вірш; називає компоненти поетичного образу, які можуть бути компонентами малярського образу; визначає свої почуття після прочитання вірша; знає, що таке крапка з комою та нерухомий наголос; розпізнає та обговорює функції поетичних засобів, висловлює свої враження; описує поетичні образи повсякденною мовою, порівнює, висловлює свої роздуми. визначає риму у вірші: перехресну (переплетену), точну і неточну;</p> <p>описує зливу своїми словами, обґрунтовує, що цей опис викликає трепет; розрізняє мотиви гір, неба, води, вітру у вірші; обговорює, хто може більше надихатися змістом вірша: художник чи музикант; порівнює вірш "Капуснячок" зі змістом поеми, зіставляє поетичні образи, висловлює власну думку про те, як художньо поети зображують природне явище дощу; вивчає вірш напам'ять; називає тему вірша; аналізує структуру вірша; формулює роздуми вірша своїми словами; пояснює значення слів "чужий" і "свій"; називає автора та адресата вірша; називає почуття, які виражає персонаж</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>	<p>Теофіл Ленартович Калина</p> <p>Леопольд Стафф Агрус</p> <p>Юліан Тувім Капуснячек</p> <p>Адам Асник Злива</p> <p>Анна Каменська Пастеречка</p> <p>Ян Твардовський Моїм учням</p>
---	---	--

<p>у вірші; знає епізоди з життя автора вірша; пояснює, кому висловлюється подяка; знаходить уривок, який є відображенням у вірші; вчиться жити разом у колективі однолітків, в атмосфері взаємодопомоги, доброти і правильно зрозумілого товаришування; робить висновки про те, чого вчить вірш "Подяка"; розповідає про тяжку долю селянина на основі змісту вірша; пояснює, що символізують зорі; висловлює власну думку щодо теми вірша; обґрунтовує, з якою метою поет написав вірш; вивчає вірш напам'ять; розрізняє три частини вірша, які містять поетичні образи, що виражають важливу думку; описує ситуацію, зображену у вірші; аналізує назву вірша; наводить приклади з власного досвіду ситуацій, коли людині самотньо серед людей; виховує повагу до старших і готовність прийти на допомогу тим, хто її потребує аналізує структуру вірша; називає стилістичні засоби, використані для створення різних поетичних образів; пояснює зміст останнього рядка другої строфи; обговорює, виражає вірш почуття чи передає роздуми;</p> <p>знає, що таке самоіронія та білий вірш; пояснює, як він сприймає гумор і</p> <p>самоіронію; перераховує характерні риси висловлювання поета; добирає вірші з томів антології, інтерпретує, висловлює власні вподобання; вивчає вірш напам'ять;</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>	<p>Подяка</p> <p>Марія Конопніцька Сяють зорі</p> <p>Гадеуш Ружевиц Безодня</p> <p>Чеслав Мілош Притча про мак</p> <p>Віслава Шимборська Дехто любить поезію</p>
<p>Учнівська творча робота.</p> <p>1. Есе на тему: Про що ми дізнаємося з ліричного дізнаємося з ліричного твору? 2. Описує вибрану збірку поезії - вибирає будь-які два вірші, аналізує їх і вчиться гарно</p>		<p>Теоретичні відомості</p> <p>Ліричні жанри. Принцип комунікації у вірші. Ліричний суб'єкт. Перехресні рими, точні та</p>

<p>вчиться гарно їх декламувати.</p>		<p>неточні, силабічний вірш. Тема і мотиви вірша. Поетичні засоби (укрупнення). Серединна лінія, фіксований наголос. Самоіронія, білий вірш; Лексика, пов'язана з текстом.</p> <p>Контекст розвитку теми</p> <p>Ознайомлення з ліричними творами. Свідоме використання обраних конструкцій та лексики. Мистецтво слова. Голосова інтерпретація у вірші. Декламація.</p>
<p>Учень/учениця:</p>	<p>7</p>	<p>Розділ V</p>
<p>визначає поняття "балада".</p>	<p>2</p>	<p>Світ балади</p>
<p>читає запитання оповідача, знаходить уривки, в яких висловлюються здогадки розрізняє фрагменти балади, в яких зображено називає теми, пов'язані з народними віруваннями народні повір'я; пояснює зв'язок слова зрада зі змістом твору; та пояснює їх значення;</p>		<p>Адам Міцкевич «Світезянка»</p>
<p>Учень: визначає поняття "балада". читає запитання оповідача, знаходить уривки, в яких висловлюються здогадки оповідача та знає зміст балади знаходить у вірші ознаки балади;</p>	<p>2</p>	
<p>читає вірш з розподілом на ролі; виділяє у творі момент у вірші; виділяє у творі момент найбільшого оцінює дії розбійника; знає, що таке флешбек; вивчає граматику напам'ять; переказує перебіг подій у баладі;</p>	<p>1</p>	<p>Адам Міцкевич Повернення тата</p>
<p>Емродем, пояснює, чому лицар пішов від своєї дами; пояснює, що раніше означали і що означають що означає сьогодні кинути рукавичку пояснює, що означали раніше і що означають висловлює свою думку про те, чи можна в сучасному світі можна зіткнутися з</p>		<p>Рукавичка</p>

<p>ситуації, подібні до тієї, що описана у творі; читає баладу з розподілом ролей, підкреслює голосом гумор твору; звертає увагу на лексику, пов'язану зі словом збройна експедиція; перераховує, що ще визначає у вірші число три; порівнює баладу з іншими баладами Адама Міцкевича; розмежовує реальний та уявний світи в баладі; описує місце і час дії в баладі; пояснює почуття, викликані описаною обстановка; пояснює почуття, які викликає в протиставляє і порівнює те, що бачить і чує батько з тим, що бачить і чує дитина; визначає уривки, що містять життєві визначає уривки, що містять життєві уроки переконання. Учнівська творча робота. 1. у групі створюють інсценізацію до балади "Світезянка" (вибирає частини оповіді та діалоги, діалоги, виокремлює сцени, добирає діалоги, (визначає частини розповіді та діалоги, поведінку персонажів та обговорює їхню 2. пише стислий переказ балади "Три бурдюки". Будрис. Учень/учениця: знає, що таке драма і називає жанри драми драми (трагедія, комедія) називає дійових осіб, розповідає про місце і час дії узагальнює тематику твору; характеризує одну із сестер, оцінює її риси характеру та вчинки</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>11</p> <p>2</p>	<p>Адам Міцкевич Три маріонетки</p> <p>Йоганн Вольфганг Гете Вільшаний король</p> <p>Теоретичні відомості Поняття про баладу. Роль повчання в баладі. Ретроспекція у творі.</p> <p>Контекст розвитку теми Балада як твір, пов'язаний з з народною тематикою і містить емоційно-етичне повчання.</p> <p>Розділ VI Від драми до театру</p> <p>Юліуш Словацький Балада</p>
<p>знайомиться зі значеннями слів: об'єктивізм, суб'єктивізм; зіставляє оцінку матері щодо «Балади» зі своїм зі своїм ставленням до головної героїні; Аналізує зміст вірша «Urióg», а саме:</p>		

<p>своєрідний вступ до драми; пояснює, за що привид кається і в чому полягає його покарання;</p> <p>описує перебіг народного обряду та порівнює його із сучасним Днем всіх святих;</p> <p>читає і формулює ідею, що впливає з дії драми;</p> <p>порівнює провину окремих духів і покарання, які їх мучать; визначає взаємозв'язок між провиною і покаранням;</p> <p>пояснює моральний урок, яким завершуються промови кожного духа;</p> <p>знає епізоди з життя автора драми; розповідає історію кохання Ромео і Джульєтти;</p> <p>висловлює свою пропозицію щодо зміни кінцівки твору;</p> <p>знайомиться з театральною та балетною версіями; аналізує вірш, присвячений героям драми;</p> <p>обговорює ставлення автора поеми до Джульєтти та Ромео;</p> <p>вивчає вірш напам'ять;</p> <p>називає головних героїв, представлених у фрагменті твору; вказує, які персонажі діють один проти одного, а які мають спільну мету;</p> <p>пояснює значення назви твору; аналізує, про що насправді йде суперечка; розпізнає літературний жанр - комедія; пригадує значення терміна інтрига;</p> <p>пояснює мовний комізм п'єси, комізм характерів і ситуацій; знайомиться з епізодами з життя Олександра Фредро;</p> <p>порівнює свої враження після виходу з театру з враженнями, представленими в вірші;</p> <p>висловлює свої емоційні переживання про емоційний досвід у театрі;</p> <p>аналізує вірш з точки зору структури та змісту;</p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>1</p>	<p>Адам Міцкевич Дзяди, частина II</p> <p>Вільям Шекспір Ромео і Джульєтта (уривки) Кипріян Норвід У Вероні</p> <p>Александр Фредро Помста</p> <p>Віслава Шимборська Враження від театру</p>
---	-------------------------------------	--

<p>вростає у світ соціальних структур і культури. вивчає напам'ять фрагмент вірша;</p> <p>називає ознаки, які відрізняють прочитану драму від драми, побаченої на сцені; обговорює складові театральної вистави, яких бракує мовчазному читанню, читанню вголос і читанню за ролями;</p> <p>перераховує види театру відповідно до типу вистави (драматичний театр, мюзикл, пантоміма, балет - живий театр і ляльковий театр); аналізує кожен вид театру; робить твердження на основі власного досвіду про те, який вид театру йому найбільше подобається і чому;</p> <p>Учнівська творча робота. 1. Усний твір-спогад про першу виставу в театрі. 2. Написати есе на тему: трагічне кохання Ромео і Джульєтти.</p> <p>Учень/учениця:</p> <p>обґрунтовує, яку роль відіграє фільм у порівнянні з книгою; пояснює, який вид мистецтва може дати повне відображення реального світу; називає відомі літературні твори та їхні екранізації</p> <p>пояснює, як створюється кіносценарій пояснює різницю між кіносценарієм і</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>6</p> <p>1</p>	<p>Марія Мазуркевич Драматургія і театр</p> <p>Станіслав Марчак-Оборський</p> <p>Коли ми говоримо "театр"? (уривок з книги "Путівник по театру")</p> <p>Теоретичні відомості Драма як літературний жанр - жанри драми: трагедія і комедія. Шекспірівська драматургія. Поняття: інтрига, об'єктивність, суб'єктивність, мовна комедія, персонажі та ситуації; Реальний театр, телевізійний театр. Контекст розвитку теми Ознайомлення з різними матеріалами театального мистецтва: словом, музикою, танцем. Примирення літературного слова з іншими видами мистецтва.</p> <p>Розділ VII Світ на екрані</p> <p>Єжи Колодинський Фільм чи книга?</p> <p>Роман Влодек Зі сторінок на екран, або про екранізацію</p>
<p>сценарієм і які з них використовують режисерами творці фільму на знімальному майданчику; обґрунтовує, чому персонаж фільму асоціюється з творами Сенкевича, які екранізуються; перелічує види діяльності, необхідні в процесі виробництва фільму;</p>		

<p>знаходить уривки, які пояснюють: що таке кадр, сцена, кадр, послідовність; пояснює, як у фільмі можна позначити межі між сценами та послідовністю;</p> <p>обґрунтовує, як і чому рухається камера;</p> <p>перелічує відомі сучасні засоби передачі інформації;</p> <p>пояснює різницю між передачею та взаємодією; пояснює значення слова "мультимедійний";</p> <p>обґрунтовує, що користувач Інтернету може бути як відправником, так і одержувачем інформації;</p> <p>складає перелік переваг Інтернету</p> <p>Учнівська творча робота.</p> <p>1. Коментує кастинг на головні ролі в обраному фільмі.</p> <p>2. Чи потрібна сучасній людині книга? – Ессе.</p> <p>Учень/учениця:</p> <p>називає персонажів, час і місце дії твору</p> <p>визначає основний сюжет твору</p> <p>переказує зміст твору, який ґрунтується на реальних фактах;</p>	<p>1 Вітольд Бобінський Від "живої фотографії" до кіномистецтва, або мови кіно</p> <p>2 Роман Влодек</p> <p>Теоретичні відомості Наратив у романі та його аналог у кіно.</p> <p>Розділ у романі - епізод у фільмі. Робота кінорежисерів. Етапи створення екранізації. Мова кіно: кадр, кадр, сцена, послідовність. Рух камери, рух у кадрі. Цінності книги та цінності фільму. Елементи історії кіно.</p> <p>Передумови розробки теми Дослідження взаємозв'язку між кіно: схожість, відмінності, взаємозв'язок.</p> <p>Розділ VIII</p> <p>4 Розвиток обов'язкового читання (на вибір вчителя)</p>
---	---

<p>описує досвід молодих людей, які воювали в сірих лавах під час Другої світової війни; вказує на великий патріотизм і мужність юних героїв;</p> <p>знає зміст твору, де показано жорстоку боротьбу за існування; у ньому у формі плану детально описані окремі перипетії життя головного героя – пса Бака.;</p> <p>аналізує назву твору за його змістом; пояснює, чому собака забув свої звички і приєднався до вовчої зграї; говорить про захист тварин від небезпеки людини;</p> <p>Творча робота учня.</p> <p>1. Репродуктивна розповідь за темою: Бійка молодих хлопців у сірих рядах.</p> <p>2. Дисертація про важку долю Бака.</p>	<p>2</p> <p>2</p>	<p>Олександр Камінські Валуве каміння</p> <p>Джек Лондон Поклик крові</p> <p>Теоретичні знання. Різноманітність тематики твору. Патріотизм молодого покоління. Захист тварин. Принципи культурної бесіди та дискусії. Особливості характеру. Контекст розвитку читання. Ознайомлення з обов'язковою літературою, адаптованою до віку та інтересів учнів.</p>
---	-------------------	--

Література, призначена для оволодіння на пам'ять

Леопольд Стафф - Кишеньковий
 Теофіл Ленартович – Калина;
 Адам Асник – Злива;
 Марія Конопницька - Зірки сяють
 Віслава Шимборська - Деякі люблять поезію
 Адам Міцкевич - Повернення тата (фрагмент)
 Кіпріан Норвід - У Вероні
 Віслава Шимборська - Враження з театру (фрагмент)

Додаткова література

(твори, призначені для самостійного читання учнями)

Марія Домбровська - Марцін Козера
 Даніель Дефо - Робінзон Крузо
 Адам Багдай - Канікули з привидами
 Аркадій Фідлер - Ескадрилья 303
 Малгожата Мусерович — Цвіт цвітної капусти, Брехун
 Едмунд Нізюрський - Шлях до Алквіада
 Альфред Шклярський - Таємнича експедиція Томека
 Дорота Тераковська — Лорд Левава
 Мацей Войтишко — Бромба та ін
 Артур Конан Дойл - Пригоди Шерлока Холмса

Ерік Найт - Лессі, повернися
Чарльз Мей - Скарб у Срібному озері
Томс М. Рейд - Долина без виходу Роберт
Л. Стівенсон - Острів скарбів
Марк Твен - Пригоди Гекльберрі Фінна
Жюль Верн — П'ятнадцятилітній капітан
J.K. Роулінг - Гаррі Поттер і філософський камінь

Основні вимоги до знань і вмінь учнів 7 класу

Учень/учениця знає:

- автора, назву та пояснити зміст переписаних творів;
- події (сюжет) та персонажів переписаних епічних творів;
- особливості композиції переказаних творів;
- основні поняття: гумор, сатира, метафора, художній засіб, характер літературного героя, літературний жанр (оповідання, роман, вірш, поема, повість, поема, казка, балада);
- тексти, запропоновані програмою для запам'ятовування.

Учень/учениця може:

- виділяти в літературному творі епізоди, важливі для характеристики героїв;
- визначати ідейно-літературну роль елементів сюжету (виставки, зачину, кульмінації та розв'язки);
- визначати ідейно-художню роль поетичних засобів (епітетів, порівнянь, уособлень, метафор, художніх засобів) у контексті;
- розрізняти епічні та ліричні твори;
- правильно, плавно, читати вголос художні, науково-популярні та публіцистичні тексти;
- виразно читати літературні твори;
- переказувати усно й письмово (реферат) — точно, стисло епічні твори чи уривки з них;
- скласти усний і письмовий твір-роздум за опрацьованим твором;
- давати характеристики героям літературного твору (індивідуальну та порівняльну);
- брати участь у діалозі під час обговорення окремого літературного твору;
- давати (усно і письмово) оцінку прочитаному літературному твору (вмотивовуючи своє ставлення до героїв і подій);
- використовувати інформацію, що міститься в посібнику та прочитаних книгах.

Державні вимоги до рівня загальної освітньої підготовки учня/учениці	Кількість годин	Зміст навчального матеріалу
<p>Учень/учениця:</p> <p>Називає головну відмінність художньої літератури - її образність; звертає увагу на важливість словесного мистецтва в моральному та культурному розвитку людини;</p> <p>пояснює, чим художня література відрізняється від інших видів мистецтва (живопису, музики, скульптури, кіно); розуміє поняття світового історико-літературного процесу;</p> <p>Учень/учениця:</p> <p>стверджує, що культуру створює людина, а література є частиною культури.;</p> <p>пояснює значення знаків (символів), чисел, за допомогою яких людина організовує світ;</p> <p>знає, що таке міфологія, розрізняє типи міфів; називає міфографів;</p> <p>розповідає про початок античного світу.;</p> <p>знаходить в тексті причину, яка викликала бій синів з батьками.; визначає уявлення древніх греків про початок світу, що викликало у них жах і надію.;</p> <p>називає грецьких богів та їхнє місце на Олімпі; розрізняє богів, героїв, аойдів;</p> <p>переказує зміст міфу; перераховує основні заслуги</p>	<p>1</p> <p>9</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>1</p>	<p>Вступ</p> <p>Література як мистецтво слова, її роль у задоволенні та розвитку емоційно-інтелектуальних потреб читача та внесок у морально-естетичне виховання школяра. Відмінність художньої літератури від інших видів мистецтва. Ознайомлення із загальною концепцією світового історико-літературного процесу та місця польської літератури в ньому.</p> <p>У колі античної культури</p> <p>Розділ I Античність Античність - витоки європейської культури.</p> <p>Ян Парандовський Міфологія</p> <p>Гесіод Народження богів (Теогонія)</p> <p>Міхал Гловінський Міф про Прометея</p>

<p>Прометей для людства; обґрунтовує тезу: чому Прометея можна азвати творцем цивілізації;</p> <p>Пояснює, що, на думку Егея, мало стати ознакою дорослості для його сина Тесея; Нагадує подвиг юного Тесея. що свідчить про його неймовірну силу; робить висновки з тексту про відносини між Критом та Афінами наприкінці правління Егея</p> <p>пояснює, як герою допомогла нитка, Аріадною; обґрунтовує, чому свято Оскофори набуло подвійного настрою: скорботного і пояснює причини виникнення звичаю пояснює причини виникнення звичаю знаходить речення, яке підтверджує республіканського устрою в Афінах;</p> <p>показує, як пояснює міф про Тесея і Мінотавра пояснює Р.Грейвс, і як З.Герберт; демонструє, що символізує міф лабіринт; пояснює ставлення поета до міфології</p> <p>розповідає історію про прокляття, яке родовід Лая, батька Едіпа; перераховує цінності та заборони в міфі про розглядає, чи можна назвати Едіпа героєм; представляє зміст міфу;</p> <p>перераховує причини покарання героя; впорядковує схему міфу; пояснює фразу "Сізіфова праця";</p> <p>Творча робота. 1. опрацювання теми: Хто може бути сучасний Прометей? 2. обирає одного з міфологічних персонажів, який був покараний богами; збирає аргументи на свою користь; готується до захисту (розвиток усного мовлення)</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>	<p>Роберт Грейвс <i>Афінські легенди - історія Тесей.</i></p> <p>Збігнєв Герберт <i>Історія про Мінотавра</i></p> <p><i>Фіванські легенди - історія Едіпа</i></p> <p><i>Коринфські легенди - історія Сізіф</i></p> <p>Теоретичні поняття. Міфологія, види міфів. Боги, герої та героїні. Міфи про Прометея, Тесея і Мінотавра, про Едіпа, про Сізіфа. Боги на Олімпі.</p> <p>Контекст розвитку теми Ознайомлення з античними Європейська культура, античний початок світу, його боги та міфи про них.</p>
---	--	---

<p>Учень/учениця:</p> <p>Знає епізоди з життя Гомера; називає особливості гомерівського епосу (починається звертанням з апострофом до муз, дія відбувається одночасно у двох світах: богів і людей - паралелізм, містить численні описи і спогади, через що дія часто зупиняється - ретардація, оповідь ведеться від третьої особи, зберігається урочистий стиль, присутній гекзаметр);</p> <p>визначає стилістичні засоби (епітети, гомерівські порівняння, гіперболи); розповідає історію Троянської війни та її наслідків; пояснює, до кого звертається Гомер у зачині до поеми і як визначає її тему; шукає в тексті гомерівські порівняння; визначає функцію епітетів у творі; називає героїв епопеї та характеризує їх; виписує цитати, що показують вплив богів на перебіг Троянської війни; порівнює риси Ахілла, виявлені в його ставленні до Гектора, зі ставленням до батька пояснює, що у словах і поведінці Пріама спричинило трансформацію Ахілла; перераховує риси характеру лицарів Гектора та Ахілла на основі сцени поєдинку; знаходить у тексті десять зображень, викарбуваних Гефестом на щиті Ахілла; розповідає про побут і звичаї греків;</p> <p>Визначає час і місце дії твору; вказує на мандрівний, казковий мотив; точно переказує зміст XI пісні; перераховує душі, з якими зустрічається головний герой Одиссей; знаходить фрагменти зустрічі Одиссея з духом матері; пояснює слова матері Одиссея;</p> <p>Визначає на основі уривка з пісні, хто вирішує долю людини; зображує майбутню долю Одиссея, передбачену в розмові богів; перераховує елементи ландшафту на острові Каліпсо;</p>	<p>12</p> <p>3</p>	<p>Розділ II Грецька література Епіка Гомер Іліада</p> <p>Пісня I Заклинання</p> <p>Пісня XVIII Щит Ахілла</p> <p>Пісня XXII Поєдинок між Ахіллом і Гектором</p> <p>Пісня XXIV Пріам у Ахілла</p> <p>Гомер Одіссея</p> <p>Пісня XI В країні смерті</p> <p>Пісня V (уривки)</p>
---	--------------------	--

<p>вказує на епітети, якими поет описує Одиссея; знаходить у тексті уривки, де йдеться про страждання героя, пояснює причини болю царя Ітаки; Пояснює, яку наративну функцію виконує контраст між описом острова та переказом почуттів Одиссея;</p> <p>Визначає епоху, в яку розвивалася лірична поезія в Греції; пояснює сутність тірренської поезії; називає авторів, які своїми емоційними піснями заохочували народ до боротьби; шукає уривки, що містять заклик до зброї на захист батьківщини;</p> <p>Знає епізоди з життя поета; перераховує всі якості та атрибути Афродіти, представлені у вірші; визначає поетичні засоби, використані при зображенні якостей Афродіти; розрізняє ліричного суб'єкта та адресата у вірші; описує ліричну ситуацію, зображену у творі; пояснює вирази стосовно безсмертня і оманливості Афродіти; аналізує будову строфи вірша;</p> <p>пояснює, яку ситуацію зображено у вірші та хто в ній говорить; визначає, як автор передає почуття та емоції; вивчає напам'ять</p> <p>знає, що жанр анакреонтики був названий на честь поета аналізує зміст коротких віршів - слів пісень, призначених для виконання під час бенкетів і придворних розваг називає характерні риси любовної лірики та покровителя цієї поезії;</p> <p>знає епізоди з життя поета; називає ліричні жанри, які створив поет; аналізує зміст вірша; висловлює власну думку щодо теми вірша</p>	2	<p>Лірика</p> <p>Тіртеї Річ краси</p> <p>Сафона Афродіті</p> <p>Сапфо Дівчині.</p> <p>Анакреонт Добірка віршів</p> <p>Сімонід Лос</p>
--	---	---

<p>Безпорадність людини перед богами і долею;</p> <p>Розповідає історію культу Діоніса, який поклав початок античному театру; описує витоки трагедії ("Велика Діонісія") та Діонісія) та комедії (Мала Діонісія); називає характерні риси античної трагедії пояснює, коли відбувався розвиток театру і античний театр і драматургія називає найвидатніших авторів античної трагедії та називає їхні назви;</p> <p>Пояснює міф, з яким пов'язаний зміст трагедії</p> <p>перелічує головних героїв твору, які беруть трагічний конфлікт; переказує зміст твору та показує драматичний вибір Антігони ; описує покарання за непослух покарання, яке виголошує Креонт, і вирок, аргументує та обґрунтовує рішення Креона та Антігони; висловлює свою позицію щодо конфлікту двох міркувань;</p> <p>Аналізує структуру твору;</p> <p>визначає роль хору в драмі; обговорює основний сюжет твору; викладає сюжет твору за абзацами, коментує емоційне забарвлення подій, що описує час і місце дії твору характеризує інших персонажів, окрім Едіпа; характеризує Едіпа підкріплює свої твердження уривками з розмірковує про провину Едіпа; оцінює героя як правителя; обговорює роль оракула в сюжеті та твору; обговорює роль оракула у творі; пояснює, Едіпа закінчується катастрофою;</p> <p>Називає імена найважливіших грецьких філософів (Сократ, Платон, Аристотель, Діогена) та пояснює їхні погляди; описує місце і роль сім'ї в моделі держави платонівській моделі держави; порівнює образ сім'ї з образом сім'ї, сім'ї, створеним в інших античних творах;</p>	<p>4</p> <p>2</p>	<p>Драматургія</p> <p>Театр та антична драматургія</p> <p>Софокл</p> <p>Антігона</p> <p>Софокл</p> <p>Цар Едіп</p> <p>Грецькі філософи</p> <p>Платон</p> <p>Про державу (уривок з книги V)</p> <p>Бенкет (уривок)</p>
--	-------------------	---

<p>пояснює, в чому, на думку Платона, полягає добре впорядкована держава; обговорює символіку, за допомогою якої Платон описує любов; визначає мету любові, на яку вказує Сократ; пояснює, у чому полягає перехід до послідовних етапів розуміння краси;</p> <p>вказує на визначення етичної досконалості в тексті; окреслює послідовні етапи міркувань філософа; знаходить визначення мети; цитує речення, в якому Аристотель пояснює, чому люди обирають правильні цілі; пояснює, чому досконалість і зло мають бути добровільними; розглядає моральні аспекти поведінки героїв "Іліади" та "Едипа-царя" з точки зору етики евдемонідів; пояснює причини, наведені Аристотелем для мистецтва і творчості; називає етапи розвитку мистецтва, представлені в "Поетиці";</p> <p>порівнює зміст поеми з міфом про Прометея; аналізує кінцівку поеми, презентує її значення її зміст; вивчає поему напам'ять визначає, хто такий Одісей і що пов'язує його з гомерівським героєм визначає слова, які передають головну думку поеми; пояснює назву поеми; визначає, як автор звертається до троянського міфу; обґрунтовує, яка з метафор у вірші найкраще характеризує ставлення поетеси до історії; показує, як Марія Павліковська-Ясножевська віддає шану Сапфо; розповідає, як поетеса натякає на легенду про Сапфо;</p> <p>Учнівська творча робота. 1. пише прес-реліз для шкільної газети на тему: сучасний Прометей.</p>	<p>1</p>	<p>Аристотель Евдемічна етика (уривки) Поетика (уривок)</p> <p>Посилання на давньогрецьку культуру.</p> <p>Казимир Вержинський Строфа про Прометея Леопольда Стаффа Одісей Віслава Шимборська Перепис населення</p> <p>Марія Павліковська-Ясножевська Троянди для Сапфо</p> <p>Теоретичні новини. Творці епічних, ліричних і драматичних творів</p>
--	----------	---

<p>2. підготуватися до дискусії на тему: Навіщо людям різних культур і всіх епох потрібні міфи?</p> <p>3. написати есе на тему: "Дві аргументації в п'єсі Софокла "Антигона"".</p> <p>"Антигона" Софокла.</p> <p>Учень/учениця:</p> <p>розповідає про твір Вергілія; визначає апостроф у тексті "Заклику"; порівнює його з епосом Гомера "Іліада" (яку функцію він виконує щодо твору в цілому); пояснює на основі змісту, чому Вергілій називає Енея троянським героєм; звертається до джерел, шукає історію Енея, звертає увагу на історію кохання Дідони та Енея</p> <p>розповідає, на що посилається Еней, коли намагається виправдатися перед Дідоною; описує реакцію Дідони на слова Енея та пояснює її поведінку</p> <p>порівнює причини плачу Одиссея та Енея у присвячених їм епічних творах;</p> <p>пояснює назву твору римського поета на основі змісту процитованого уривка; вказує на місця в тексті, в яких оповідач неодноразово виявляє власне ставлення до описуваних явищ, подій та людей,</p> <p>виправдовує свій вибір;</p> <p>характеризує Амура як бога, визначає його атрибути та сфери життя, якими він опікувався;</p> <p>Знає епізоди з життя римського поета; пояснює, до якого ставлення до життя закликає поет Левконій; знаходить у вірші анафори і пояснює, для чого вони використані; обґрунтовує, чи погоджується він з гораціанською максимомою: "Що має бути, нехай буде";</p>	<p>6</p> <p>2</p> <p>2</p>	<p>Епоха грецької античності. Поняття: паралелізм, ретардація, гекзаметр, гомерівські порівняння, гіпербола, тирійська поезія, ліричний суб'єкт, анакреонтика, звернення. Античні грецькі філософи та їхні погляди. Звернення письменників інших епох до грецької античності. Контекст для розвитку теми Поетика грецького класицизму як джерело для розрізнення літературних родів і видів.</p> <p>Розділ III</p> <p>Римська література Епос</p> <p>Вергілій Енеїда (Книга I - Вигнанці) (уривок з пісні VI)</p> <p>Овідій "Перетворення" (уривок з пісні I)</p> <p>Лірика</p> <p>Горацій До Лейконоя До Делія До Постума Я спорудив пам'ятник</p>
---	----------------------------	---

<p>визначає елементи стоїчної філософії у вірші "До Делія"; пояснює, яку роль у творі відіграють описи природи; пояснює, чому поет нагадує другові про неминучу смерть; розрізняє міфологічні мотиви у вірші "До Постума" та визначає їхню роль у творі; пояснює гораціанську максиму: "Не всі я помру"; пояснює гораціанську максиму: "Не всі я помру"; знає, що таке автотематичні мотиви; пояснює назву твору розповідає про погляди Горація на поетичну творчість визначає, як поет повчає, як розважає, як викликає естетичні почуття;</p> <p>називає римських філософів та їхні погляди; пояснює концепцію людського життя, викладену в "Роздумах" Марка Аврелія; визначає ставлення філософа-стоїка до смерті; пояснює зміст порівнянь Знаходить в тексті уривки про тези, якими повинен керуватися в житті справжній мудрець;</p> <p>пояснює поетичний діалог між Грохов'яком і Горацієм висловлює свою думку про відмінність поетичної мови Грохов'яка від мови римського майстра;</p> <p>визначає значення, яке Збігнєв Герберт надав міфу про Аполлона і Мартіаса; показує, чим відрізняється поезія Аполлона і Мартіаса;</p> <p>Творча праця студента.</p> <p>Твір-роздум на теми</p> <ul style="list-style-type: none"> - : Роздуми Горація про життя. - Написати есе (на основі "Енеїди" Вергілія) на тему: "Руйнування Трої". 	<p>1</p> <p>1</p>	<p><i>Лист до Пізонів</i></p> <p>Римські філософи</p> <p>Роздуми Марка Аврелія (уривки)</p> <p>Посилання на римську античну культуру.</p> <p>Станіслав Грохов'як До Ліки</p> <p>Збігнєв Герберт Аполлон і марсіанин</p> <p>Теоретичні відомості: Вергілій та його епос про міфічні початки Риму - "Енеїда". Овідій про походження світу та послідовні етапи його історії - "Перетворення" ("Метаморфози") Поезія Горація. Поняття: анафора, речення. Античні римські філософи та їхні погляди. Звернення письменників інших епох до римської античності.</p>
--	-------------------	--

<p>Учень/учениця: Поділяє Біблію на дві основні частини: Старий Заповіт і Новий Заповіт; наводить поділ книг Біблії за їхнім характером; висловлює свою думку про мову Біблії; перераховує найважливіші переклади Біблії; Учень/учениця: описує давньоєврейську концепцію світу; перераховує стилістичні прийоми, використані в біблійній історії про створення світу; порівнює біблійну історію походження з грецьким міфом про створення світу; визначає відповідні уривки тексту, які показують, як Бог виражає своє ставлення до творіння; пояснює імена, які Бог дав речам і залишив людині; розповідає історію про те, як Бог послав потоп, та історію Ноя; пояснює, навіщо було збудовано Вавилонську вежу, і пояснює пов'язану з нею фразу; пояснює, чому Бог піддав Авраама випробуванню; оцінює вчинки Авраама; розповідає історію про патріархів: Авраама, Ісаака, Якова та Йосипа; розповідає про Мойсея як найважливішу людину, яка вивела свій народ з єгипетського рабства; описує основні події подорожі ізраїльтян до Землі Обітованої; пояснює вирази: єгипетські кари, манна небесна, палаючий кущ, перст Божий, земля обітована звертає увагу на посередництво Мойсея з Богом, укладення заповіту та основу віри - Божий Закон (Заповіді);</p>	<p>1</p> <p>4</p> <p>3</p>	<p>Передумови розвитку теми Твори золоті доби римської літератури та мистецтва. Принципи поетичного мистецтва Горація як основа літературного стилю, відомого як класицизм.</p> <p>Біблія</p> <p>Біблія - книга книг</p> <p>Розділ IV Старий Завіт Книга Буття</p> <p>Створення світу і людини. Історія Ноя, потоп. Вавилонська вежа. Авраам і його сім'я. Історія нащадків Якова</p> <p>Книга Вихід.</p> <p>Втеча ізраїльтян з Єгипту. Укладення завіту на Синаї; Декалог.</p>
---	----------------------------	---

<p>пояснює значення Декалогу для віруючих; знає, що таке богоявлення; описує характер Йова як благочестивої людини; пояснює, чому Бог дозволив сатані вразити Йова; шукає в тексті метафори, пов'язані з темрявою, і описує глибинний сенс такого бачення (богоявлення);</p> <p>визначає, якими є стосунки людини з Богом у псалмах; характеризує ліричного героя псалму; пояснює, в яких ситуаціях людина звертається до Бога в псалмах; розмірковує над проблемою гріха і страждання; висловлює власну думку про екзистенційну істину, яку проголошує Кохелет; розмірковує над словами Кохеле: "Хто продукує знання, той продукує і страждання"; шукає афоризми; розрізняє стилістичні прийоми, якими користується автор Пісні над піснями; проводить порівняння та пояснює, звідки вони взяті; звертає увагу на те, як Наречений і Наречена висловлюють свої почуття;</p> <p>знаходить уривки з Писання, про які згадує Герберт; пояснює, яку роль, на думку поета, відіграє Біблія в житті людини; визначає ліричного героя у вірші "Про Вавилонську вежу" та аналізує зміст вірша; знаходить алюзії на біблійний стиль у вірші "Повернення Йова"; висловлює власні міркування щодо тези автора: чи міг бути по-справжньому щасливим винагороджений Богом Йов; розмірковує над твердженням поета про те, що було б краще, якби Йов помер;</p> <p>Творча робота учнів. 1. на прикладах з історії, літератури та кіно пише есе на тему: Чи можна встановити межі людської жертвовності? 2. пише твір на тему: Історія та Біблія</p>	<p>Книга Йова (уривки)</p> <p>Книга Псалмів. Книга пророка Кохета. Пісня над піснями (уривки). Книга пророка Ісаї</p> <p>Посилання на Біблію.</p> <p>Збігнев Герберт Книга</p> <p>Віслава Шимборська На Вавилонській вежі</p>
---	---

<p>Біблія про початок світу (розвиток писемного мовлення)</p>		<p>Анна Каменська Повернення Йова</p> <p>Теоретичні відомості. Систематика книг Біблії. Історія виникнення світу і людини. Афоризми та фразеологізми, пов'язані з Біблією. Поняття: теофонія, афоризми, псалом, патріархи, монотеїзм, Заповіді, Декалог,</p> <p>Посилання на Біблію в поезії 20 століття.</p> <p>Контекст розвитку теми Наявність біблійної традиції є однією з ознак спільності нашого світу.</p>
<p><i>Учень/учениця</i></p> <p>знає, що таке притча (парабола); вказує в тексті, де починається і де закінчується притча Ісуса Христа</p> <p>переказує зміст притчі; вказує на висновок, який можна зробити;</p> <p>перераховує вісім благословень, які Ісус промовив, зійшовши на гору;</p> <p>розмірковує над істиною про людську долю, яку можна винести з притчі про милосердного самарянина;</p> <p>розмірковує про моральні істини, викладені в історії про блудного сина, і про ставлення, яке символізують персонажі;</p> <p>порівнює зміст притчі з картиною та визначає інтерпретацію художника;</p> <p>вміє визначати своє ставлення до життєвих істин, проілюстрованих у притчах.</p> <p>пояснює, до чого закликає і що зображує послання апостола Павла; про що воно розповідає?</p> <p>знає епізоди з життя апостола Павла; називає цінності, які апостол Павло вважає важливими, але недостатніми, якщо вони не супроводжуються любов'ю;</p>	<p>3</p> <p>2</p>	<p>Розділ V</p> <p>Новий Завіт</p> <p>Євангеліє від Матея</p> <p>Притча про сіяча Притча про двох синів Нагірна проповідь (уривок)</p> <p>Євангеліє від Луки Притча про доброго самарянина Репродукція картини Ієроніма Босха "Мандрівник" Притча про блудного сина</p>

<p>визначає, які якості любові ставлять її вище за інші цінності;</p> <p>шукає символи, намагається пояснити їх за допомогою Словника символів; описує події, які, за словами св. Івана, відбудуться наприкінці історії;</p>	<p>1</p>	<p>Перше послання апостола Павла до коринтян Гімн про любов</p> <p>Апокаліпсис від святого Івана (уривок)</p> <p>Посилання на Біблію.</p> <p>Чеслав Мілош Пісня про кінець світу</p> <p>Теоретичні новини. Притчі в Євангеліях від Матея та Луки. Послання апостола Павла про організацію християнських громад. Остання і найзагадковіша книга Біблії - Апокаліпсис від святого Івана. Посилання на Біблію в поезії 20 століття.</p> <p>Контекст для розвитку теми</p> <p>З біблійного світогляду, що виходить за рамки власне релігії, впливають основні концепції європейського розуміння людини та її буття у світі.</p>
<p>визначає образи, за допомогою яких Мілош змальовує кінець світу; вказує на фрагменти поеми, що відсилають до книги Об'явлення; пояснює, що таке повторення/анафора</p> <p>аналізує зміст вірша; перераховує фрази, що відсилають до Біблії; пояснює настрій вірша і пов'язане з ним відчуття таємничості; вивчає вірш напам'ять;</p> <p>Учнівська творча робота. 1. На основі картини Ієроніма Босха "Мандрівник" пише внутрішній монолог на тему "Куди йде мандрівник?". 2. усно узагальнює притчу на свій вибір.</p>	<p>13</p> <p>1</p>	<p>У колі середньовічної культури Розділ VI Світова література</p>
<p>Учень/учениця</p> <p>перераховує чинники, що зумовили кінець античної культури; представляє часові рамки епохи;</p>		

<p>розповідає історію середньовіччя розрізняє риси романського та готичного стилів;</p> <p>характеризує освіту та визначає тенденції епохи; розрізняє біблійні сюжети в середньовічній драматургії (містерії, чудеса, п'єси мораліте - пояснює їхнє значення);</p> <p>знає епізоди з його життя розповідає історію навернення філософа на основі уривків зі сповіді; коротко перераховує вчення філософа пояснює, як він розумів вислів св. Августина: "Моє тяжіння - це любов"; пояснює, що середньовіччя взяло свій теоцентризм, тобто переконання, що Бог є причиною, центром і метою всього сущого; коментує дуалізм світу, про який говорить філософ; пояснює теорію осяяння;</p> <p>знає епізоди з життя філософа; представляє докази Томи Аквінського на користь існування Бога; детально розповідає про високу оцінку філософом людського розуму; пояснює термін "схоластика";</p> <p>пояснює середньовічну концепцію людини; знає термін "агіографія"; дає визначення аскетизму; наводить схему життя святого; описує джерела середньовічного ідеалу аскетизму; описує джерела середньовічного ідеалу аскетизму; характеризує середньовічного аскета на прикладі святого Олексія оцінює поведінку подвижника у ставленні до батьків і дружини;</p> <p>знає епізоди з життя св. Франциска; пояснює ставлення святого Франциска до природи; визначає відповідні уривки, які підкреслюють середньовічну любов до ієрархії та порядку; порівнює ставлення св. Франциска і св. Порівнює погляди св. Франциска та св.Олексія, розуміє слова Христа: "Хто хоче йти за мною</p>	<p>1</p> <p>3</p>	<p>Витоки середньовічної епохи</p> <p>Філософія</p> <p>Сповідь святого Августина (уривки)</p> <p>Тома Аквінський Сума філософії (уривки)</p> <p>У колі ідеалів - святі. Легенда про святого Олексія (фрагменти)</p> <p>Квіти святого Франциска (уривки)</p>
--	-------------------	---

<p>нехай зречеться себе;</p> <p>перераховує риси ідеального лицаря середньовіччя; складає план подій за вивченими уривками; описує ставлення Роланда до свого меча Дурендаля; зображує смерть середньовічного лицаря; характеризує Роланда як взірць лицаря пояснює символічне значення передачі Роландом лицарської рукавиці Богові;</p> <p>визначає поняття топосу заблукалого лицаря; розповідає про лицарів Круглого столу; пояснює, що таке Святий Грааль; пояснює, чому лицарі Круглого столу шукали Святий Грааль;</p> <p>пояснює трагічну долю Трістана та Ізольди аргументує, чому король Марк не помстився своїм коханим; характеризує образ Трістана, порівнює його риси з моделлю середньовічного лицаря;</p> <p>переказує зміст твору; вказує на появу нового літературного героя - пересічної людини; знаходить мотиви, пов'язані зі смертю; пояснює, як слід розуміти звернення до Ісуса в останній строфі в релігійно-моральному сенсі; визначає роль перерахування у вірші; описує ставлення середньовічних авторів до слави на основі "Балади про давніх дам"; знає, що означає вислів <i>memento mori</i>;</p> <p>називає оповідача твору пояснює значення напису, що зустрічає грішника на порозі пекла порівнює бачення пекла у Данте з країною мертвих в "Енеїді" обґрунтовує, чому Вергілій є провідником у Пекло; визначає місце, де поет пов'язує</p>	<p>3</p> <p>3</p>	<p>Середньовічні лицарі</p> <p>Пісня про Роланда (уривки)</p> <p>Крет'єн де Труа Персеваль у замку Грааля</p> <p>Історія про Трістана та Ізольду (уривки)</p> <p>У колі життя і смерті</p> <p>Франсуа Війон Великий заповіт (уривки)</p> <p>Данте Аліг'єрі Божественна комедія (фрагменти з "Пекла", частина III)</p>
--	-------------------	---

<p>Біблійні мотиви з міфологічними, пояснює функцію такої техніки; представляє особливості світогляду, вираженого в "Божественній комедії";</p> <p>визначає, як поетеса ХХ століття звертається до середньовічної легенди; пояснює, як авторка оцінює ставлення Олексія і як вона оцінює ставлення до його дружини; робить висновок, що дружину Олексія можна назвати "мовчазною героїнею" легенди; обґрунтовує своє твердження;</p> <p>пояснює, чому автор називає святого Франциска "покровителем зоологів і орнітологів" ; знаходить у тексті вірша ономапоетичні слова та визначає їхню роль; пояснює кінцівку вірша та розмірковує над тим, що може означати мовчання природи;</p> <p>пояснює, як конкретна лірична ситуація (перебування в лікарні) впливає на зміст вірша; визначає почуття, виражені поетом у вірші;</p> <p>визначає ставлення Данте до світу традиції; представляє зміст вірша та пояснює елементи, з яких він побудований; пояснює латинську сентенцію, розміщену в кінці поеми;</p> <p>Творча робота. 1.есе на тему: Кожен з нас повинен шукати свій Грааль. 2.есе на тему: Порівняйте потойбічне життя Гомера і Данте.</p>	2	<p>Посилання на середньовіччя</p> <p>Казімера Ілаковичувна Повість про дружину святого Олексія</p> <p>Ян Твардовський До святого Франциска</p> <p>Галина Посвятовська *** тут лежить Ізольда Світловолосий</p> <p>Тадеуш Ружевич Могила Данте в Равенні</p> <p>Теоретичні відомості. Середньовіччя - епоха алегорії. Життя святих. Ідеал середньовічного лицаря. Поняття: теоцентризм, дуалізм світу, універсалізм, теорія ілюмінації, схоластика, аскетизм, агіографія, життє святого, ієрархія, містерії, чудеса, п'єси моралі. Середньовічне мистецтво; романський та готичний стилі. Філософія Середньовіччя: Святий Августин і Тома Аквінський. Школи та схоластика. Тривоги занепаду Середньовіччя. - "Танці смерті". Данте Аліг'єрі - шедевр італійського майстра "Божественна комедія - Синтез середньовічної культури.</p>
--	---	---

<p>Учень/учениця:</p> <p>знає, що хроніка складається з трьох книг і представляє тематику кожної книги; звертає увагу на мову хроніки, розрізняє фактографічний та емоційний шари;</p> <p>перераховує мовні засоби, за допомогою яких Галл Анонім представив образ тогочасної Польщі;</p> <p>дає характеристику Болеславу Кривоустому; оцінює авторське ставлення до Болеслава Вишневецького;</p> <p>визначає структуру і тематику хроніки; знаходить в уривку елементи біографії святого, що стосуються Станіслава; знаходить уривки, що мають характер моральних сентенцій;</p> <p>звертає увагу на манеру оповіді, мову та причетність автора до того, що він описує;</p> <p>характеризує тематику хронік;</p> <p>описує функції середньовічних хронік і пояснює, чому вони стали частиною національної традиції, хоча й писалися латинською мовою;</p> <p>розповідає історію лицарської повісті про Віславу, Вальтера і Хельгунду;</p> <p>знає, що твір Яна Длугоша складається з 12 книг, які містять історичні події від найдавніших часів до сучасності автора, тобто до правління Казимира Ягеллона;</p> <p>пояснює функцію середньовічних хронік і те, чому вони стали частиною національної традиції, незважаючи на те, що були написані латинською мовою;</p>	<p>14</p> <p>4</p>	<p>Передумови розвитку теми</p> <p>Середньовічний період - це історія Європи між 5 і 15 століттями, що розділяє стародавню та Сучасну історію.</p> <p>Універсалізм як основні настанови епохи.</p> <p>Розділ VII</p> <p>Польська література</p> <p>Світська література, історіографія.</p> <p>Анонім Галла (12 століття)</p> <p>Хроніка (фрагменти)</p> <p>Вінцентій Кадлубек (бл. 1150-1223)</p> <p>Польська хроніка (фрагменти)</p> <p>Янко з Чарнкова (бл. 13-14 ст.)</p> <p>Великопольська хроніка</p>
--	--------------------	--

<p>обґрунтовує цінність "Анналів" для майбутніх поколінь;</p> <p>визначає риси середньовічного мислення, які він бачить у творі;</p> <p>виокремлює в поемі антитези та парадокси і підкреслює їхнє значення;</p> <p>перераховує архаїзми, тобто мовні форми (фонетичні, флексійні, називає архаїзми, тобто мовні форми (фонетичні, синтаксичні, лексичні); знайомиться з сучасною версією тексту пісні;</p> <p>підкреслює значення пісні для польського народу та згадує, де її виконували; визначає ліричного суб'єкта у вірші; представляє композиційну схему пісні; описує богословське підґрунтя пісні: хто подає ласки, хто просить, хто заступається, хто є об'єктом прохання; вивчає напам'ять слова піснеспівів; визначає стиль, в якому вони написані; перераховує якості композиції проповіді; пояснює літературний жанр та художні засоби твору;</p> <p>обговорює мову твору; викладає зміст вибраної проповіді; розрізняє авторську манеру звернення до аудиторії</p> <p>визначає предмет мовлення та ліричну ситуацію</p> <p>визначає адресата слів Марії; помічає, як змінюється мова висловлювання відповідно до зміни адресата</p> <p>записує всі події з життя Марії, про які вона згадує у творі, розташовуючи їх у хронологічному порядку;</p> <p>розмірковує про цілеспрямованість композиції твору;</p> <p>порівнює літературний образ страждань Марії з іконографічними зображеннями;</p> <p>вивчає уривок напам'ять;</p> <p>визначає головну дійову особу діалогу; пояснює, чому Полікарп бажає зустрітися зі Смертю;</p> <p>порівнює поетичний образ Смерті з іконографічним зображенням;</p>	<p>3</p> <p>2</p> <p>1</p>	<p>Ян Длугош (15 ст.) Рочник (фрагменти)</p> <p>Найдавніші пам'ятки польської літератури</p> <p>Богуродзіца (Богородиця)</p> <p>(кінець 13 - початок 14 ст.) Проповіді на честь Чесного Хреста</p> <p>(кінець 14 ст.) Гнезненські проповіді</p> <p>Релігійна література</p> <p>Lament Swietokrzyski (або Плач Діви Марії біля підніжжя хреста, або Слухайте, брати мої...)</p>
---	----------------------------	--

<p>обговорюється розмова Майстра зі Смертю; перераховує способи, якими Смерть зображує різні соціальні групи; визначає елементи чорного гумору у творі; обґрунтовує дидактичний і сатиричний характер твору;</p>	2	<p>Мотив смерті в літературі</p> <p>Розмова майстра Полікарпа зі смертю</p>
<p>на підставі уривку формулює рекомендації щодо належної поведінки за столом; наводить аргументи, якими автор обґрунтовує, що "лицар повинен шанувати жіноче обличчя"; вивчає уривок напам'ять шукає у вірші архаїзми; визначає поетичні засоби, за допомогою яких зображено лицарів; перераховує уривки, в яких ліричний герой виявляє своє ставлення; перевіряє, чи є синонімами терміни "селяни" та "хлібороби"; пояснює гумор вірша;</p>	2	<p>Світська література</p> <p>Пшеслав Слота Про поведінку за столом (Пісня про хлібний стіл)</p> <p>Пшеслав Слота Сатира на ледачих селян</p>
<p>виокремлює з вірша поняття Божа Матір і пояснює, що між ними є спільного пояснює, чому автор ніколи не звертається до Марії безпосередньо; визначає контрасти у вірші та пояснює їхню роль; аналізує назву поеми; шукає у вірші алюзії на середньовічну пісню;</p> <p>шукає в поемі алюзії на "Розмову майстра Полікарпа зі смертю"; пояснює, хто є ініціатором діалогу, а хто співрозмовником у двох творах; порівнює запити Полікарпа та Пані Гостя; інтерпретує основну думку діалогу;</p>		<p>Посилання на середньовіччя</p> <p>Кшиштоф Каміль Бачинський Молитва до Матері Божої</p> <p>Мирон Бялошевський Інтерв'ю</p>
<p>Учнівська творча робота. Робота над темою: Середньовічний ідеал правителя за "Літописом Галла Аноніма". 1. Усне висловлювання на тему: "Богуродзіца" як шедевр середньовічної польської лірики.</p>		<p>Теоретичні відомості. Історіографія (хроніки, що відображають найдавніші події в історії польської держави). Перші твори, написані польською мовою - Богуродзіца.</p>

<p>Учень/учениця:</p> <p>визначає обраний міф як літературний жанр; характеризує головного героя, вказує, з якого середовища він походить;</p> <p>визначає тему твору; знаходить у тексті повчання; обґрунтовує значення міфу;</p> <p>описує сюжет твору пояснює символічне значення числа три; називає тему вірша пояснює словосполучення дантівські сцени;</p> <p>Учнівська творча робота.</p> <p>1. письмовий переказ одного з обраних міфів.</p> <p>2. Есе на тему: Мандри як метафора життя в "Божественній комедії" Данте.</p>	<p>4</p> <p>2</p> <p>2</p>	<p>Поняття: фактографічний та емоційний пласт, антитеза, парадокс, монолог, <i>savoir-vivre</i>. Марійська лірика. Світські твори. Перший польський <i>savoir-vivre</i> - автор Пшеслав Слота «Про поведінку за столом» Кінець епохи - твори, пов'язані з образом смерті.</p> <p>Контекст для розвитку теми Середньовічна епоха в Польщі має релігійний характер, автори переважно духовні особи, часто іноземного походження. Середньовіччя як час тріумфу християнства, яке відтоді є основою європейської культури.</p> <p>Розділ VIII</p> <p>Розвиток обов'язкового читання (на вибір вчителя)</p> <p>Ян Парандовський Міфологія</p> <p>Данте Аліг'єрі Божественна комедія</p> <p>Теоретичні відомості. Міфологія - це сукупність міфів - розповідей про богів і героїв, що становлять основу релігії стародавніх народів. Міфи описують реальність і порядок, що панує в ній, сягають витоків світу, відкривають історію людства, дають моделі поведінки, пояснюють незрозумілі природні явища.</p>
---	----------------------------	--

	<p>Синтез середньовіччя, що міститься у творі Данте "Божественна комедія". Час і місце дії.</p> <p>Мотив блукання потойбічним світом. Вергілій - провідник через Пекло та Чистилище, його кохана Беатріче - через Рай.</p> <p>Пекло - місце перебування особистих ворогів Данте, політичних опонентів, світських і церковних діячів.</p> <p>Контекст для розвитку теми Грецька та римська міфологія є джерелом європейської культури. Міфологічні мотиви з'являються в літературі та мистецтві від античності до сучасності. Вони містять загальні та універсальні істини.</p> <p>Божественна комедія - підсумок знань Данте в різних галузях; твір, надзвичайно насичений символами та алегоріями, про життя, яке є шляхом людини до Добра і Любові.</p>
--	---

Література для вивчення на пам'ять

Сапфо - До дівчини

Строфа про Прометея Казімежа Вежинського

Горацій - Я спорудив пам'ятник

Збігнєв Герберт - Аполлон і марсіанин (фрагмент) Автор невідомий - Богуродзіца

Пшеслав Слота - Про поведінку за столом (фрагмент)

Автор невідомий - Плач свентокшиський (фрагмент)

Додаткова література (твори, призначені для самостійного читання учнями)

Ян Парандовський - Міфологія (вибрані міфи)

Гомер - Іліада, Одиссея

Вергілій - Енеїда (фрагменти) Тіртеї - Лірика (вибране) Сапфо - Лірика (вибране)

Анакреонт - Лірика (вибране) Симонід Лірика (вибране) Горацій - Пісні (вибране)

Софокл - Антігона, цар Едіп

Біблія - Старий Завіт (Книги - Новий Завіт - Притчі (вибране), з Послань св. Павла (вибрані уривки), з Об'явлення св. Івана (вибрані уривки)

Галл Анонім - Польська хроніка (уривки)

Легенда про преподобного Олексія (фрагменти)

Розмова майстра Полікарпа зі смертю (уривки)

Пісня про Роланда Історія про Трістана та Ізольду

Данте Аліґ'єрі - Божественна комедія (фрагменти)

Про поведінку за столом, сатира на ледачих селян

Базові вимоги до знань та навичок для учнів 8 класу

Учень/учениця знає:

- кожна літературну епоху, передбачену програмою, її історичні передумови, основні течії та особливості;
- важливі моменти біографій письменників відомих епох;
- автора, назву та значення назви твору
- основні теми та особливості композиції перекладених творів;
- події (сюжет) та дійових осіб вивчених літературних творів (головні герої та взаємопов'язані між собою події, сюжети);
- основні поняття: художній образ, тема, ідея, сюжет, композиція твору, роди і жанри літератури; гумор і сатира; антитеза, підтекст;
- характерні особливості драматичних, ліричних та епічних творів;
- тексти, запропоновані програмою для заучування напам'ять.

Учень/учениця може:

- відрізнити художній твір від науково-популярного та публіцистичного;
- визначати ідейну роль елементів сюжету, композиції (авторської характеристики, дії та зображення персонажів, пейзажу тощо)
- визначати ідейно-художню роль зображувально-виражальних засобів мови;
- коментувати фрагменти (епізоди, сцени) художнього тексту, висловлюючи особисте ставлення до зображеного
- характеризувати головного героя твору, визначати ставлення автора до героя
- порівнювати головних героїв з метою виявлення авторського ставлення до них;
- розрізняти епічні, ліричні, ліро-епічні та драматичні твори;
- правильно, виразно, вголос читати художні, науково-популярні та публіцистичні тексти;
- виразно читати літературні твори;
- переказувати усно і письмово (стисло) - точно, стисло та елегантно-епічні твори або уривки з них;
- складати усний і письмовий твір-роздум на основі переказаного твору;
- давати розгорнуту відповідь на запитання; характеризувати (індивідуально, порівняно та в групах) персонажів літературного твору;
- брати участь у діалозі під час обговорення окремого літературного твору;
- складати план власного усного та письмового висловлювання;
- складати (усно і письмово) відгук (рецензію) на прочитаний літературний твір, на твори інших видів мистецтва (мотивуючи своє ставлення до персонажів і подій);
- використовувати інформацію з уривків, літературних і наукових публікацій, шкільних словників літературознавчих термінів

Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Кількість годин	Зміст навчального матеріалу
<p>Розкриває значення літератури в розвитку суспільства і людини; пояснює, у чому полягає специфіка художньої літератури, яке її значення для духовно-морального виховання людини, у розвитку її читацьких та естетичних вподобань і потреб; розуміє зміст поняття «світовий літературний процес» та місце в ньому польської літератури.</p> <p>Учень/учениця:</p> <p>дає часові рамки епохи та аналізує їх терміни: ренесанс і відродження; розповідає про представників мистецтва Відродження (Леонардо да Вінчі, Міхал Аньол, Тиціан, Рафаель Санті); називає основну течію відродження - гуманізм і пояснює заяву Теренса: Я людина, і ніщо людське не є чуже мені і поняття антропоцентризму; згадує представників Реформації (Мартін Лютер, Жан Кальвін, Аріани), – пояснює він їхні погляди; називає європейських мислителів, які мали великий вплив на формування епохи: Еразм З Роттердам (іренізм), Нікколо Макіавеллі (Макіавеллізм), Томас Мор (утопія) і пояснює свої ідеї</p> <p>знає епізоди з життя поета; обговорює побудову сонетів; визначає їх ліричного персонажа, хто є ліричним героєм, а хто – адресатом; перелічує риси Лаури, які викриває суб'єкт сонета ХС, вказує на поетичні засоби, якими автор подав її красу; помічає в сонеті поетичні засоби, що дозволяють ідеалізувати Лаури; розрізняє приклади перебільшення у виявленні почуттів і визначає їхню функцію; пояснює, які стилістичні фігури використовує автор у сонеті СXXXII, бажаючи передати всю складність переживань закоханого; знаходить</p>	<p>10</p> <p>2</p> <p>7</p>	<p>Вступ</p> <p>Значення літератури для розвитку суспільстві і в житті людини. У творах художньої літератури зустрічаємо специфіку артистизму слова, його образності, естетики та емоційності. Ознайомлення із загальною концепцією світового літературного процесу та позиціонування польської літератури. В кола культурі ренесансу</p> <p>Розділ 1 Ренесанс в Європі</p> <p>Витоки епохи ренесансу</p> <p>Творці ренесансної літератури в Європі</p> <p>Ф. Петрарка</p> <p>Сонети</p>

<p>приклади парадоксів у сонеті СХХХІІ та обговорює їхню функцію; визначає художність творів Петрарки; вивчає напам'ять Сонет ХС;</p> <p>знає, що Джованні Боккаччо — творець сучасної новели; подає історію його створення та тему свого основного твору «Декамерон»; характеризує героїв роману, вказує на головних, другорядних та епізодичних героїв; складає план розповіді до твору й позначає, з яких із них складається дія новели; пояснює роль сокола в сюжеті; вказує на кульмінацію дії у творі; пояснює термін: теорія сокола;</p> <p>визначає ставлення поета до міфу про утопію та представляє авторський спосіб його розкриття; звертає увагу на опис острова у вірші, визначає, що спільного в використаних поетом метафорах; обґрунтовує, чому на острові Утопія сліди людини ведуть лише до моря, а острів незаселений; пояснює зміст поставлених поетом питань і вказується, кому вони адресовані; пояснює назву вірша шукає в змісті поеми записи доби Відродження; Творча робота учня. 1. Твір на тему: Новий герой І нові теми літератури Відродження. 2. Усний переказ вибраного оповідання Джованні Боккаччо</p>	<p>1</p>	<p>Дж. Боккаччо Декамерон</p> <p>Посилання на культуру епохи ренесансу</p> <p>Віслава Шимборська Утопія</p> <p>Тадеуш Ружевич Голоси непотрібних людей</p> <p>Теоретичні відомості</p> <p>Часові рамки епохи. Мистецтво ренесансу. Реформація та її вплив на оновлення Костела</p> <p>Європейські мислителі - Еразм Роттердамський Роттердамський, Нікколо Макіавеллі, Томас Мор. Поняття: ренесанс і відродження, гуманізм, антропоцентризм, реформація, протестантизм, іренеїзм,</p>
--	----------	--

<p>Учень:</p> <p>пояснює подібність між долею загрозової батьківщини та ситуацією потоплючим кораблем і між поведінкою громадян, поведінкою екіпажу корабля звертає увагу проповідник; перелічує риторичні фігури, що використав у своїй проповіді Пйотр Скарга; пояснює сенс порівняння Речі Посполитої до корабля; знає біографію Миколая Рея; представляє характерні риси героїв твору та визначає середовище, яке вони представляють; пояснює літературні наслідки вибору форми діалогу, здійснює пошук інформації про історичний контекст створення твору Миколая Рея; записує звинувачення, які висуває один одному Пан, Плебан і голова гміни; наводить аргументи, якими кожен із них захищається; обґрунтовує, які погляди реформаторів Церкви знайшли відгук у творі; обговорює характеристику поетики твору, звертає увагу на перевірку та рими;</p> <p>знає біографію Яна Кохановського; знайомиться з визначенням епіграми як літературного жанру; визначає тему епіграм; звертає увагу на мову цих коротеньких творів (влучне вживання слів, уміння будувати гостроту, досягнення жартівливого або серйозного настрою), вказує приклади; презентує елементи композиції окремих епіграм; обговорює цінності, які відстоює ліричний суб'єкт; пояснює, про яку давню сентенцію, що пов'язує бадьоре ставлення до здоров'я тіла, йдеться в епіграмі На здоров'я; визначає, ким є ліричний об'єкт епіграми На будинок в Чорнолісі; звертає увагу на роздум, сформульований поетом в епіграмі Про людське життя; пояснює, чому головного героя епіграми О</p>	<p>10</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>6</p>	<p>макіавеллізм, утопізм, теорія сокола, Літературні представники Європейська література епохи Відродження: Франческо Петрарка, Джованні Боккаччо. Контекст розвитку теми В епоху Відродження відбувається відродження людини, акцентування уваги на особливій гідності людської особистості та цінність її земного, тимчасового земного, тимчасового існування.</p> <p>Розділ 2 Відродження в Польщі Застереження для Речипосполитої</p> <p>Петро Скарга Сеймові проповіді (Друга проповідь - уривки)</p> <p>Творчий профіль Миколая Рея Миколай Рей Короткий трактат між трьома особами, паном, олдерменом і пастором, які читали свої та чужі пригоди, а також подібні до них надмірності та переваги сучасного світу (уривки)</p> <p>Творчий силует Яна Кохановського</p> <p>Ян Кохановський Маленькі байки, які треба любити на здоров'я До будинку в Чорнолісі Про людське життя Про проповідника</p> <p>Ян Кохановський Чого хочеш від нас, Господи</p>
--	--------------------------------------	--

<p>проповідник можна назвати лицеміром і визначає злобність ліричного суб'єкта; вказує на атрибути, які поет приписує Любові в епіграмі, присвяченій їй,</p> <p>читає його символіку; вивчає напам'ять (дві епіграми на вибір); знаходить міфологічні алюзії, що містяться у творі, та визначає їх функції; обґрунтовує, що твір взаємозамінно називають піснею чи гімном; обговорює будову вірша (тип строфи, версифікаційну систему); вказує на ритмічні процедури, визнач типи виникнення рим;</p> <p>перелічує ліричний об'єкт вірша та пояснює характер його висловлювання; визначає, що є предметом поетичного опису та які характеристики світу, описаного в гімні; обґрунтовує думку про те, що творець світу, показаний у пісні „Чого ти хочеш від нас“, Господь є Бог – художник; порівнює прохання, звернені до Бога в гімні Кохановського та Богуродзиці;</p> <p>визначає стилістичний зворот, уміщений у першому куплеті XII пісні - Мирне село, веселе село...; вказує на ліричний сюжет пісні; визначає роль рими та віршування; подає характеристику польського села у творчості Кохановського, перелічує образи та епітети; перелічує художні засоби, якими автор ідеалізує село; визначає настрій пісні; задається питанням, яка філософсько-світоглядна установка, близька гуманістам Відродження, може ховатися за таким образом села, обґрунтовує своє твердження;</p> <p>знає визначення літературного жанру – тренодія; визначає ліричного суб'єкта й героя всього циклу Trenów; занотовує терміни смерті (епітети, метафори, перифрази) і простежує, як змінюється їх характер, різні частини циклу; у Trenie I показано горе та смуток батька після смерті дочки; визначає силу поетичного повідомлення почуттів у Trenie VIII; пояснює, якими художніми засобами представлено Мудрість у Trenie IX;</p>		<p>Ян Кохановський Світоянська пісня о Собутці (фрагменти)</p> <p>Ян Кохановський Треноди (фрагменти - треноди I, VIII, IX, X, XI, XVIII, XIX)</p> <p>Посилання на культуру епохи ренесансу</p>
---	--	---

<p>знаходить аргументи на підтримку тези про новаторський для циклу Tren X ознаки ідеологічної кризи; аналізує останні два вірші Trenu XI, визначає їх зміст; пояснює порушення сумнівів у Trenie XVIII; наводить аргументи на користь</p> <p>розрадою є те, що мати поета з'являється йому уві сні в Trenie XIX; розуміє суть ідейної кризи поета; вивчає напам'ять - Tren VIII;</p> <p>вказує, називає вжиті у вірші поетичні засоби та обговорює їхнє призначення; описує своїми словами поетичні образи, показані у вірші; пояснює значення слова сон у словосполученні Сіно пахне сном і чому воно повторюється у вірші; визначає ідилічність творчості Чеховича; порівнює способи подачі сільського пейзажу Кохановським і Чеховичем, вказує на відмінності; пошуки ознак фольклорної стилізації у творчості обох поетів;</p> <p>визначає суб'єкта мови у вірші; знаходить мовні форми, які наближають творчість Болеслава Лесьмяна до ренесансної традиції; перераховує почуття Уршулі та порівнює їх із почуттями батька в Trenach; пояснює, яким Бог показаний у вірші;</p> <p>вказує на парадокси у творі; визначає суть твору;</p> <p>Творча робота учня. 1. Есе на тему: Чарноласівська традиція в польській поезії XX ст. 2. Твір на тему: Оспівування села у творах письменників Відродження.</p>	<p>1</p>	<p>Юзеф Чехович У селі</p> <p>Болеслав Лесьмян</p>
---	----------	--

<p>Учень/учениця:</p> <p>пояснює назву епохи; характеризує мистецтво бароко, аналізує зміст вибраних картин великих представників барокові картини Рембрандта і Пітера Пауля Рубенса; перераховує філософів епохи (Дж. Бруно, Декарт Паскаль) та їхні філософські погляди; знає епізоди з життя Вільяма Шекспіра; коментує судження Гамлета людське життя і його зв'язок з розумом; дивується, чому герой не обирає одразу смерть; міркує, чи знання додають нам мужності у боротьбі з бідною, або, навпаки, наповнює нас страхом; коментує відомий рядок із монологу Гамлета: Свідомість перетворює всіх нас на боягузів; характеризує Гамлета на за мотивами його знаменитого монологу; визначає ставлення Макбета до життя; пояснює, чому герой більше не боїться нічого; знаходить символи в монолозі Макбета про швидкоплинність; він вивчає напам'ять монолог Гамлета; знає епізоди з життя Мольєра, знає, що він є геній комедії; визначає, яку функцію виконує цитована сцена повністю повторене питанням Оргона А Тартюф? і слово бідняк; до появи основного коміксу персонажа на сцені, багато знаємо про нього з вуст інших фігурантів п'єси, обґрунтовує, наскільки сцени за участю Тартюфа підтверджують правильність цих оцінок, або здивувати глядача новим обличчям цього персонажа</p>	<p>7</p>	<p>Уршуля Кохановська</p> <p>Теоретичні відомості. Формування нової моделі держави, політичні письменники (Анджей Фрич Моджевський, Пьотр Скарга, Бернат з Любліна). Міколай Рей та його твори. Батько польської літератури - Ян Кохановський та його творчість. Термінологія: риторика, риторичні фігури, епіграми, лицемір, ритмізація, трен, народна стилізація. Літературні посилання письменників інших епох на твори епохи Відродження.</p> <p>Контекст опрацювання теми</p> <p>Вплив філософії та ідеології ренесансу щодо поширення Польська мова як мова література. Твір батька літератури Польський - Ян Кохановський.</p> <p>Про культурний пласт бароко</p> <p>Розділ 3 Бароко в Європі Витоки епохи бароко Автори барокової літератури в Європі Вільям Шекспір Гамлет (уривок - монолог Гамлета) Макбет (уривок - монолог Макбета)</p>
---	----------	--

<p>знаходить у Тартюфі приклади комічних ситуацій і пояснює суть їхнього комізму; пояснює, які якості Органа і дами змусили їх закохатися в Тартюффа; визначає роль служниці Дорін у комедії; ; пояснює, який сучасний гріх особливо дратує письменника; обґрунтовує, чому Мольєр використовував, як він сам пише, найяскравіші фарби в мистецтві; говорить про важливість проблеми, порушеної в комедії Мольєра, чи може вона ще бути актуальною; порівнює скромника з істинно релігійною людиною;</p> <p>пояснює, в якому світі живе Дон Кіхот – реальне чи фантастичне, обґрунтовує свою відповідь; описує постать героя;</p> <p>визначає ставлення до життя пояснює, що таке донкіхотство; оцінює ставлення головного героя; говорить про те, чи є сьогодні сучасні Дон Кіхоти, обґрунтовує своє твердження;</p> <p>на основі репродукції в підручнику та інших картин перелічує основні риси живопису Рубенса; пояснює, як поетеса коментує живопис Рубенса і як оцінює канон краси, створений художником;</p> <p>вказує на парадокси у вірші та пояснює їх; розмірковує про різні значення словосполучення народження і смерть Бога; визначає функції біблійних посилань (цитат, парафразів, мотивів); говорить про стосунки ліричного суб'єкта з Богом, у стосунках між дитиною та батьком на основі фрази, що зустрічається у вірші; обґрунтовує показану у творі людську драму; характеризує світогляд ліричного суб'єкта; порівнює вірш Тадеуша Ружевиша з творами поетів бароко, вказує він подібність і відмінності;</p>		<p>Мольєр "Тартюф" (уривок)</p> <p>Мігель де Сервантес</p>
--	--	--

<p>поет у вірші час; вказує на антитезу у творі й обґрунтовує, в з якою метою їх використовували; пояснює символи життя людини та що її об'єднує визначає те, що автор думає про теперішнє; пояснює сюжет утора; вказує на концепції, навколо яких Морштин буде свої вірші; перелічує поетичні прийоми, які використовує автора та визначає їх функції; обговорює поетичні образи у віршах;</p> <p>розповідає про те, як поет у своїх віршах маю жартівливий ефект; знає, що таке сарматизм; описує образ сарматського вельможі; представляє сарматську пишноту, розповідає про трунний портрет; показує характерні фрагменти батальної літератури; у ньому подано побудову мовлення в Ходкевича; перелічує аргументи, які він використовує гетьман; вказує на формулювання, в якому виступає мовець виявляє свої емоції або намагається вплинути на емоції слухачів; знаходить посилання на Бога у вірші і визначає, яку функцію вони виконують у мовленні Ходкевича; пояснює на основі відповідних словники значення <i>topos antemurale christianitatis</i> (оплот християнства) у польській культурі й обґрунтовує, в якій для цього цитується автором</p> <p>визначає ліричний об'єкт у вірші; характеризує ситуацію Польща XVII ст.; показує причини внутрішнього хаосу в країні, які описує автор; пояснює значення слова блуд контекст цього вірша; вказує на емоції у вірші розкривається ліричним суб'єктом, називає їх; обговорює будову твору; відноситься до історичних знань, розглядає питання про об'єктивність цього рядок; шукає в словнику значення терміна</p>	<p>9</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>1</p>	<p>Контекст опрацювання теми Твори, в основі яких лежить несподівана ідея (концепція), супроводжувана дотепністю, закінчуються у творі Літракі висновком, що зазвичай містить парадокс. Мистецтво бароко протистойть простим істинам Ренесансу; людина вже не милується світом, а дивується йому.</p> <p>Розділ IV Бароко в Польщі Автори барокової літератури в Польщі</p> <p>Миколай Сєнп Саржинський Сонет III, До Пресвятої Богородиці Сонет IV, Про нашу війну, яку ми ведемо з сатаною, світом і плоттю Сонет V, Про мінливу любов до речей цього світу</p> <p>Данієль Наборовскі Коротке життя</p> <p>Ян Анджей Морштин Нєстатусн До трупа</p> <p>У колі польського сарматизму</p> <p>Вацлав Потоцький Події Хотимської війни (уривки)</p> <p>Вацлав Потоцький Польща - країна безгосподарності</p> <p>Ян Пасєк Щоденники Повернення до культури бароко</p>
--	---	---

<p>памфлет і обґрунтовує, що вірш Вацлава Потоцького — памфлет в Польщі XVII ст.;</p> <p>знає визначення щоденника як жанру літератури, шукає її особливості у творі Пасека;</p> <p>аналізує композицію тексту, вказує на гумористичні елементи;</p> <p>характеризує особистість Пасека, представника польської сарматської шляхти (звертає увагу на його спосіб мислення, цінності, яких він дотримувався, звичаї, почуття гумору); розмірковує, які з рис сарматської особистості ми можемо знайти в сучасній Польщі</p> <p>визначає тему поеми</p> <p>визначає елементи бароко у вірші; пояснює, на який твір посилається сонет;</p> <p>описує мету літературної гри, яку веде сучасний поет;</p> <p>обговорює функцію брутального опису та потворності у вірші; визначає адресата фіналу та інтерпретує його;</p> <p>описує ставлення сучасного поета до сарматського минулого нації;</p> <p>звертає увагу на лексику вірша;</p> <p>пояснює, як, на думку поета, бачиться сучасність на тлі сарматської традиції.</p> <p>Учнівська творча робота.</p> <p>Опрацювати твір на тему:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Великий і не дуже світ поетів бароко. 2. . Підготовка до дискусії на тему: Судження про сарматизм (збір аргументів). 	<p>1</p>	<p>Ярослав Марек Римкевич На трупа</p> <p>Ернест Бриль Сарматський портрет</p> <p>Теоретичні відомості.</p> <p>Поезія інтелекту. Поезія культурної кризи. Поезія Яна Анджея Морштина - представника маринізму в Польщі. Сарматвізм - сарматська література. Поняття: еліпсис, оксюморон, інверсія, антитеза, сарматизм, нагробний портрет, памфлет, топос, передній план християнства, літературні алюзії письменників інших епох на твори епохи бароко.</p> <p>Контекст для розвитку теми Великий план барокового твору мистецтва, який вражає своєю</p>
--	----------	--

<p>Учень/учениця:</p> <p>називає часові межі епохи та історичні події; пояснює назву епохи - епоха, в яку вірили в розум, епоха критичного ставлення до явищ та інституцій</p> <p>пояснює терміни: Просвітництво, вільнодумець, просвітницький розпусник; перераховує світоглядні позиції просвітницької людини та пояснює їх значення (критицизм, раціоналізм, гуманізм, емпіризм, сенсуалізм, деїзм, атеїзм).</p> <p>знає напрямки Просвітництва (класицизм, сентименталізм, рококо).</p> <p>розповідає про французьких енциклопедистів та їхню діяльність.</p> <p>називає європейських філософів епохи Просвітництва та пояснює їхні погляди, що міститься у філософських поемах (Джон Локк - "Роздуми про людський розум", Вольтер - "Кандид");</p> <p>пояснює, що характерно для літератури рококо</p> <p>знає, що Жан-Жак Руссо - представник європейського сентименталізму у Франції; пояснює, як герой твору пан Сен-Пре висловлює свої почуття та звертає увагу на стилістичні засоби, використані в листі; пояснює, чому душа сентименталіста є, на думку закоханого, зловісним даром небес; визначає, яка критика міста міститься в листі з Парижа і в чому Сен-Пре звинувачує городян</p> <p>оцінює позицію Джульєтти, чи бунтує вона проти своєї долі, в чому знаходить розраду</p> <p>пояснює своє ставлення до розуму та раціональних аргументів; характеризує мову кохання (які слова повторюються в листах, які стилістичні прийоми використовують закохані); коментує в контексті "Нової Елоїзи</p> <p>думку Руссо про те, що оскільки крайня нерівність придушила природну прихильність, то негідний деспотизм батьків є причиною проступків і нещастя дітей; реагує на думку Руссо про те, що людина за своєю природою є доброю.</p> <p>оцінює принцип сентиментальної педагогіки, який стверджує, що в людині треба виховувати спонтанність поведінки;</p>	<p>10</p> <p>2</p>	<p>орнаментальністю та пишністю, але водночас зображує загублену людину, яка не вірить у тлінність земного життя, яка вірить у життя після смерті.</p> <p>В рамках культури Просвітництва</p> <p>Розділ V Просвітництво в Європі</p> <p>Характеристика епохи на історичному тлі</p> <p>Представники Франції</p> <p>сентименталізм Жан-Жак Руссо Нова Елоїза (уривки)</p>
---	--------------------	---

<p>знайомиться з епізодами з життя Йоганна Вольфганга Гете</p> <p>характеризує оповідну форму роману та вказує на наслідки її вибору; називає відправника та адресата листів; називає причини втечі Вертера з дому;</p> <p>перелічує інформацію, яку Вертер мав про Шарлотту до безпосереднього знайомства з нею</p> <p>описує обставини, за яких зароджується почуття між Шарлоттою та Вертером; характеризує Шарлотту та Альберта;</p> <p>представляє соціальний контекст дії роману; простежує мотив самогубства у творі; знаходить у тексті уривки, в яких персонажі висловлюють погляди, характерні для епохи Просвітництва;</p> <p>називає мотиви, якими керується головний герой у своїх вчинках; характеризує та оцінює поведінку Вертера</p> <p>вивчає напам'ять прозовий фрагмент із заданого твору;</p> <p>описує головного героя вірша; пояснює роль дієслів: вірю, я впевнена/ий</p> <p>розмірковує про ціну, яку може заплатити людина, якщо вирішить забрати своє відкриття з собою в могилу;</p> <p>пояснює головну думку твору;</p> <p>пояснює, як Чеслав Мілош читає "Мандри Гуллівера";</p> <p>реагує на слова поета: Людська справа не закінчена. Хто визнає досконалість історії, хай помре беззахисною смертю.</p> <p>Творча робота учнів.</p> <p>1 Письмовий розвиток мовлення - стислий переказ уривка з твору Джонатана Свіфта "Мандри Гуллівера".</p> <p>2 Прочитати філософську казку Вольтера "Кандид" - підготувати аргументи на захист одного з суджень на тему: ким повинна бути людина - оптимістом, песимістом чи реалістом?</p>		<p>Найвидатніший представник німецького класицизму Йоганн Вольфганг Гете Страждання молодого Вертера (уривки)</p> <p>Посилання на культуру Просвітництва Віслава Шимборська Відкриття</p> <p>Чеслав Мілош Джонатану Свіфту</p>
--	--	--

<p>Учень: характеризує епоху на тлі польської історії; визначає хронологічні межі доби Просвітництва в Польщі; перераховує культурні події: заснування Національного театру у Варшаві, четвергові вечери, розвиток преси ("Монітор"), утворення політичного клубу "Кузняца Коллонтайовська". згадує про зміни в освіті: заснування Нобелівського колегіуму, Лицарської школи, Комісії народної освіти, Товариства початкових книжок, Товариства друзів науки. називає культурних і політичних діячів (Анджей і Юзеф Залуські, Станіслав Лещинський, Станіслав Конарський, Станіслав Сташиц, Гуго Коллонтай) та їхній внесок у розвиток Польщі; описує критику Урсином Немцевичем сарматського минулого у творі "Повернення депутата" (Powrót posła); розповідає про внесок творців польського театру в реформування держави (Войцех Богуславський, Урсин Немцевич, Францішек Заблоцький); перераховує заслуги короля Станіслава Августа як мецената; розпізнає перифрази; пояснює, яку роль вони відіграють у поемі; виділяє уривки з поеми, в яких автор висловлює своє захоплення силою людського розуму, про які нові винаходи та відкриття він згадує</p>	<p>2</p>	<p>Теоретичні відомості. Поняття та ідея просвітництва. Філософи (Девід Юм, Іммануїл Кант, Вольтер) та їхні погляди. Французькі енциклопедисти. Мистецтво епохи - рококо. Напрямки епохи Просвітництва: класицизм, сентименталізм, рококо. Європейські представники епохи Просвітництва: Даніель Дефо, Джонатан Свіфт, Йоганн Вольфганг Гете, Фрідріх Шиллер, Лоуренс Стерн. Терміни: просвітництво, вільнодумець, просвітницький розпусник, критика, раціоналізм, гуманізм, емпіризм, деїзм, атеїзм, сенсуалізм, Літературні посилання письменників інших епох на твори доби Просвітництва.</p> <p>Контекст розвитку теми</p> <p>Вступ до епохи Просвітництва як епохи розуму і філософів та Просвітництво як епоха розуму та філософів. Ознайомлення з творчістю видатних європейських письменників, які писали в епоху Просвітництва.</p> <p>Розділ VI Просвітництво в Польщі Витоки польського Просвітництва</p>
---	----------	---

<p>нові винаходи та відкриття, про які згадує поет; пояснює, які терміни найкраще характеризують тональність вірша: пафос, урочистість, іронія;</p> <p>обґрунтовує належність твору Нарушевича до жанру оди; знає визначення літературного жанру: сатира; визначає ставлення автора до художого письменника; описує, у чому полягав контраст між славою художого письменника та його матеріальним становищем; перераховує причини бідності, які називає у творі сам головний герой; називає персонажів твору та визначає час і місце дії поеми; переказує трагічний зміст твору; обґрунтовує, що твір є алегоричною поемою; пояснює стиль і мову твору; визначає, що "Мишйда" - це чиста гра веселого дотепника, і обґрунтовує своє твердження; знає, що таке героїкомічна поема; називає характерні риси стилю; вказує твори, на які посилається Красіцький у цьому творі; обговорює, яким чином автор досягає гумористичного ефекту; пояснює механізм створення пародії; визначає, що найбільше дивує у творі і чому; обговорює суть авторської гри (п'єси) з читачем; читає твір як сатиру і пояснює, кого висміює автор і чому; визначає уривки, де автор особливо зловтішний; знаходить місця, де оповідач звертається безпосередньо до читачів і коментує ту чи іншу ситуацію; обговорює структуру сатири; пояснює, хто в ній говорить і який ефект досягається тим, що діалог не коментується оповідачем; представляє погляди головного героя та визначає ставлення до них автора сатири; виявляє сигнали іронії в тексті та місця її сприйняття знаходить у тексті відгомони раціоналістичних поглядів автора; називає ідею сатиричного твору; визначає моральну оцінку поведінки персонажів, що міститься у творі; представляє сюжетну схему прочитаних казок пояснює класичний характер казок (структура, побудова речень, добір слів)</p>	<p>13</p> <p>2</p> <p>2</p>	<p>Батько польського класицизму. Адам Нарушевич Повітряна куля</p> <p>Адам Нарушевич <i>Худорлявий письменник</i></p> <p>Найрізномбічнійший творець польського Просвітництва Ігнаці Красіцький Мишейда (фрагменти)</p> <p>Ігнацій Красіцький Монахомахія або чернеча війна (фрагменти)</p> <p>Ігнацій Красіцький Піяцтво</p>
---	-----------------------------	---

<p>обговорює роль парадоксу в казках, наводячи приклади приклади;</p> <p>обговорює роль парадоксу в казках і наводить приклади; визначає характерні риси казкових персонажів; обговорює алегоричний характер творення персонажів обговорює способи досягнення гумористичного ефекту в цих творах; презентує мораль, що впливає з казок Красіцького;</p> <p>визначає світогляд, виражений у казках; пояснює, у чому полягає дидактизм казок; вивчає казку напам'ять (на вибір);</p> <p>знає, що це перший польський роман, у якому автор спробував поєднати роман-моралізатор, роман-утопію та роман-авангард;</p> <p>визначає утопічні риси у вченні мудреця Ксао;</p> <p>пояснює, з чого мудрець радить почати, щоб сформувані щасливе суспільство; називає політичний устрій острова Ніпу;</p> <p>характеризує ліричного героя</p> <p>вказує на адресата вірша та предмет опису; обговорює функцію паралелізму в побудові наступних строф, пояснює, в чому вона полягає;</p> <p>вказує на контрасти й парадокси у вірші, пояснює, яку роль вони відіграють; тлумачить заголовок туга; вказує на посилення на народну лірику; визначає почуття, виражені у вірші; висловлює власну думку про те, чому Карпінського називають представником польського сентименталізму і доводить своє твердження;</p> <p>пояснює стилістичні прийоми, використані автором у першій строфі, і чому він використовує саме ці поетичні фігури описує роль знаків оклику та запитань у вірші, а також функцію останніх рядків усіх строф;</p> <p>обговорює ставлення сентиментального поета до Бога;</p> <p>обговорює, чи містить пісня дидактичні елементи;</p> <p>вивчає вірш напам'ять</p> <p>обговорює поетичні засоби, використані для опису страшних мешканців вірша; яку роль відіграє епітет "страшний"?</p> <p>описує, як ліричний герой вірша спрямовує емоційне ставлення читача до мешканців міста;</p> <p>перераховує характерні риси буржуазії на основі вірша;</p>	<p>6</p>	<p>Ігнацій Красіцький Байки Вступ до байки Лицемір Скромний лев Віл міністр Художники</p> <p>Ігнацій Красіцький Справи Миколая Досвядчинського (уривки)</p> <p>Сентиментальна течія в польській поезії</p> <p>Францішек Карпінський До Юстини. Сум на весну</p> <p>Францішек Карпінський Пісня про Різдво Христове</p> <p>Посилання на культуру Просвітництва</p> <p>Юліан Тувім Мешканці</p>
--	----------	---

<p>описано способи, за допомогою яких ліричний герой вірша спрямовує емоційне ставлення читача до буржуазії; вірш є прикладом однобічності в зображенні описуваної дійсності, що характерно для сатири; порівнює твір Красіцького з поемою Тувіма, вказує на способи, якими обидва автори показують негативні суспільні явища; обговорює бачення людини, людських стосунків і суспільства, яке постає у віршах Красіцького і Тувіма;</p> <p>вказує на елементи, характерні для казки; обговорює особливості гумору в цьому творі; представляє логіку і помилки в міркуваннях вовка; обговорює, в чому полягає іронія в казці Герберта; описує побудову світу, зображеного в казці; тлумачить основну думку казки: не жертвуючи собою заради моралі;</p> <p>Творча робота учнів. 1. Робота над темою: Які ідеї ви вважаєте актуальним сьогодні і чому? 2. Твір на тему: Чому Францішека Карпінського називали поетом серця?</p>	<p>2</p>	<p>Збігнев Герберт Вовк і вівця</p> <p>Теоретичні передумови. Зародження епохи Просвітництва в Польщі. Освітня реформа (Рицарська школа, Комісія народної освіти, Товариство початкових книг, Товариство друзів науки). Культурні та політичні діячі (Андрій та Юзеф Залуський, Станіслав Лещинський, Станіслав Конарський, Станіслав Сташиц, Гуго Коллонтай) та їхні заслуги перед Польщею. Заслуги короля Станіслава Августа як мецената Культурні події: заснування Національного театру у Варшаві, четвергові вечери, розвиток преси ("Монітор"), заснування політичного клубу "Кузніца Коллонтай". Митці польського театру долучаються до роботи над державними реформами (Войцех Богуславський, Урсин Немцевич, Францішек Заблоцький). Творчість представників польського класицизму - Адама Нарушевича, Ігнація Красіцького, Станіслава Трембецького. Сентиментальна течія в польській поезії - Францішек Карпінський, Францішек Діонізій Княжнін.</p>
--	----------	---

<p>Учень/учениця:</p> <p>знає, що "Odprawa posłów greckich" Яна Кохановського - перша польська гуманістична трагедія; визначає, у чому полягає сутність трагедії як жанру; в античній драматургії поняття трагедії було пов'язане з поняттям фатуму; обґрунтовує, що у творі Яна Кохановського це інше; представляє трагічний конфлікт, визначає, чи є він таким же виразним, як в античній трагедії; обговорює, чи можна застосувати поняття парензису до аналізу "Odprawa posłów greckich", наводить аргументи; вказує, який фрагмент троянського міфу поет поклав в основу драми; пояснює, як відбувалася королівська рада, знаходить елементи, що визначають її локальний польський колорит (сейм);</p> <p>представляє схему структури комедії Мольєра, показує наростання напруги та її розв'язку, відшукує всі ускладнення сюжету та їх вирішення, детально описує їх; знає визначення комедії, пояснює, що таке сміх і описує механізм викликання сміху у глядачів звертає увагу на комізм мови, ситуацій і характерів, визначає, в чому він полягає, знаходить приклади в тексті; звертає увагу на перший вхід кожного персонажа, як їх представляють, чи говорять про них заздалегідь, як кожен персонаж змальовує себе, чи є характери фіксованими</p>	<p>4</p> <p>2</p>	<p>Поняття: ентузіазм, тональність вірша, ода, сатира, палінодія, алегорична поема, героїчна поема, дидактизм казки, літературні посилання письменників інших епох на творчість Просвітництва.</p> <p>Контекст для опрацювання теми Розвиток польської культури в епоху Просвітництва в опозиції до сарматської традиції та ідеології Контрреформації під впливом західноєвропейської філософської та суспільної думки, основу якої становили раціоналізм та емпіризм, відбувався під впливом західноєвропейської філософської та суспільної думки. Віра в розум і досвід повинна була привести до створення ідеального суспільного устрою, справедливого і вільного від будь-яких забобонів. Домінування класицизму та сентименталізму у змісті творів просвітницьких письменників у Польщі.</p> <p>Розділ VII Розвиток обов'язкового читання (на вибір вчителя)</p> <p>Ян Кохановський Odprawa posłów greckich</p>
--	-------------------	--

<p>або такими, що розвиваються, знаходять приклади; визначає, яку роль у комедії Мольєра відіграють гроші, обговорює ставлення кожного персонажа до грошей, знаходить відповідні висловлювання в тексті обґрунтовує, як у творі Мольєра зображено боротьбу добра і зла, що є добром, а що - злом. Учнівська творча робота. 1. Написання есе на тему: У контексті драми Яна Кохановського "Odprawa posłów greckich" поміркуйте, чи має правитель право на приватне життя і в якій мірі. 2. Розвиток усного мовлення - характеристика Гарпагона за п'єсою Мольєра "Скупий".</p>	2	<p>Мольєр <i>Скупий</i></p> <p>Теоретичні знання. Ознайомлення зі змістом та проблематикою творів: "Odprawa posłów greckich" Яна Кохановського та "Скупий" Мольєра.</p> <p>Контекст для опрацювання теми Поглиблене розуміння літературного жанру - драми.</p>
---	---	--

Література для вивчення напам'ять

Франческо Петрарка - *Sonet XC*

Ян Кохановський – *Fraszki (dwie fraszki do wyboru), Tren VIII*

Миколай Семп Сашинський - *Sonet III, Do Najświętszej Panny*

Віліам Шекспір – *Hamlet (fragment - Monolog Hamleta)*

Й.В. Гете - *Cierpienia młodego Wertera (fragment prozy)*

Ігнаці Красіцкі – *Bajki (jedna do wyboru)*

Францішек Карпінські - *Pieśń o narodzeniu Pańskim*

Додаткова література

(твори, призначені для самостійного читання учнями)

Дж. Бокачо — *Dekameron (nowele wybrane)*

Еразм з Роттердам — *Pochwała głupoty (fragmenty)* Ariosta — *Orland szalony*

В. Шекспір — *Makbet*

Н. Мачіавеллі — *Książę (fragmenty)*

Монтен — *Próby (fragmenty)*

Т. Тассо — *Jerozolima wyzwolona (fragmenty)* Francesco Ф.

Петрарка — *Sonety do Laury (wybrane)*

М. Рей — *Krótką rozprawa między trzema osobami, Panem, Wójtem a Plebanem*

Я. Кохановські — *Treny, Odprawa posłów greckich, Pieśni (wybrane), Fraszki (wybrane)*

П. Скарґа — *Kazania sejmowe (wybrane)*

Ш. Шимонович — *Żeńcy*

А. Ф. Моджевські — *O poprawie Rzeczypospolitej*

М. Сервантес — *Don Kichot*

Мольєр — *Świętoszek*
 Дж. Мілтон — *Raj utracony* (fragmenty)
 Я. А. Морштин — *Wybór wierszy* (wybrane)
 Д. Наборовскі — *Wybór wierszy* (wybrane)
 Я. Х. Пасек — *Pamiętniki* (fragmenty)
 В. Потоцкі — *Transakcja wojny chocimskiej*
 Вольтер — *Kandyd*
 Ж.Ж. Руссо — *Nowa Heloiza*
 І. Красіцкі — *Monachomachia, Mikołaja Doświadczyńskiego przypadki, Bajki*(wybór),*Satyry* (wybór)
 А. Нарушевіч — *Chudy literat*
 Я. Урсин Немцевіч — *Powrót posła* Ф.
 Заблоцкі — *Fircyk w zalotach*
 Ф. Карпінскі — *Laura i Filon*
 С. Сташці — *Przestrogi dla Polski* (fragmenty)
 В. Богуславскі — *Krakowiacy i górale* (fragmenty)

Базові вимоги до знань та вмінь учнів 9 класу

Учень/учениця знає

- кожна літературну епоху, передбачену програмою, її історичні передумови, основні течії та особливості;
- важливі моменти біографій письменників відомих епох;
- сюжет, особливості композиції, роду та жанру вивчених літературних творів;
- основні ознаки понять художній образ, фантастика, гумор, сатира;
- головні та великі митці епох та їхні твори;
- тексти, передбачені програмою для вивчення напам'ять.

Учень/учениця вміє

- правильно, вільно читати вголос художні, публіцистичні та літературно-критичні тексти
- виразно читати літературні твори
- усно і письмово давати усний і письмовий перекази - точно, вибірково і докладно - епічних творів або їх фрагментів
- коментувати уривки (епізоди, сцени) з художнього тексту, висловлюючи власне ставлення до них;
- аналізувати твори відповідно до запропонованого завдання;
- визначати літературний жанр творів (епос, лірика, драма);
- визначати ідейно-художню роль елементів сюжету, композиції, системи художніх образів та мовно-художніх засобів;
- підкреслюють роль головного героя в ідейному змісті твору та авторське ставлення до нього;
- обґрунтовувати своє ставлення до твору та головного героя;
- брати участь у діалозі під час обговорення окремого літературного твору;
- складати план власного усного й письмового висловлювання;
- готувати есе, тези, реферат або доповідь на літературну тему на основі одного або кількох джерел.

Робоча група з модернізації навчальної програми для 5-9-х класів з інтегрованого курсу «Література» (польська та зарубіжна) для загальноосвітніх навчальних закладів знавчанням польською мовою:

1. Лебедь Регіна Клеменсівна учитель польської мови і літератури середньої загальноосвітньої школи № 10 м. Львова ім. святої Марії Магдалени, голова робочої групи
2. Ільчук Віолетта Тадеушівна учитель польської мови і літератури Львівської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 24 ім. М.Конопницької
3. Зьобер Галина Іванівна учитель польської мови і літератури Мостиської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 3 Мостиського району
4. Кінаш Ельжбета Едвардівна учитель польської мови і літератури Стрілецького навчально-виховного комплексу Мостиського району